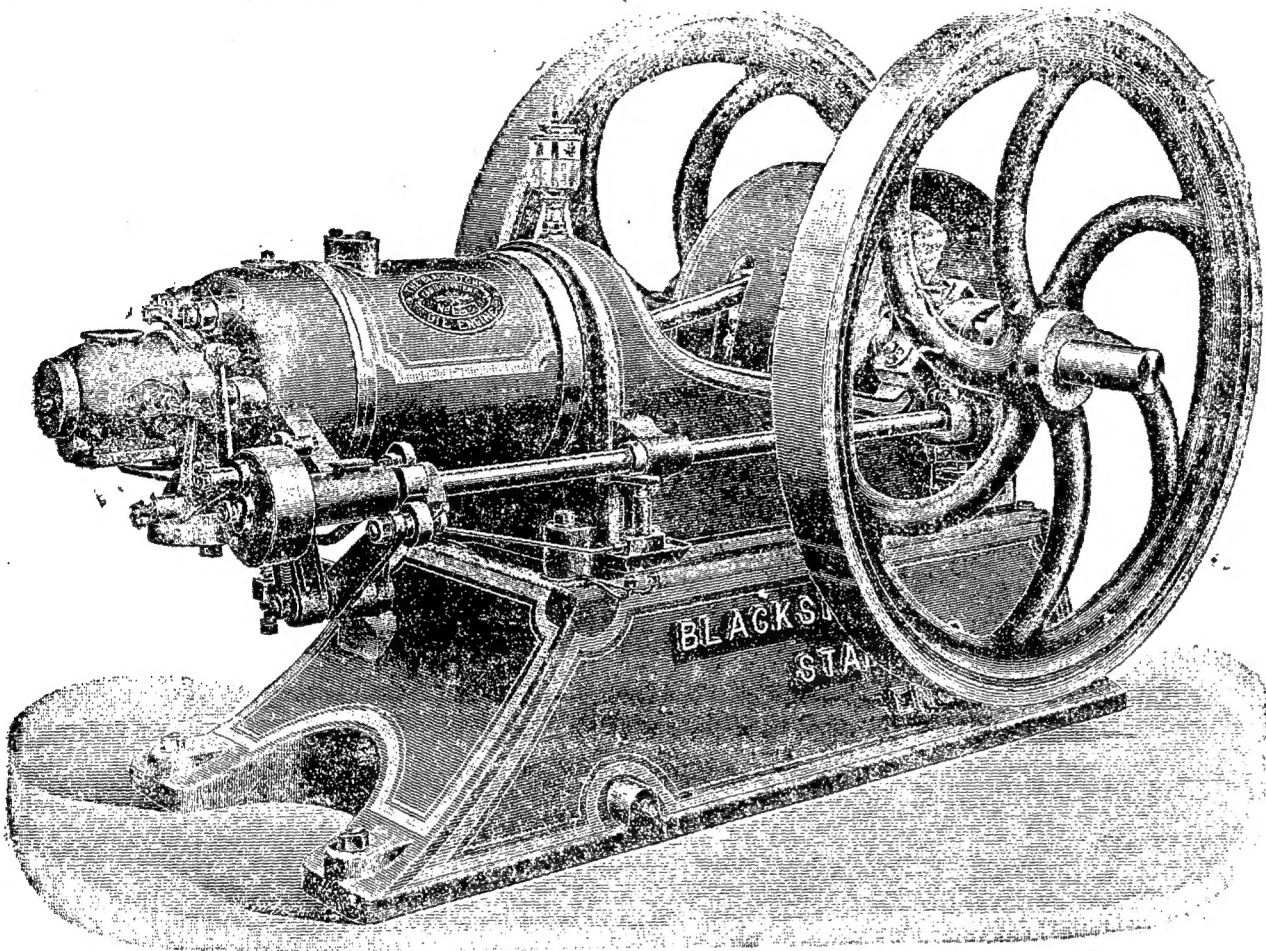

శ్రీ ౧౭ ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VO. 6. NO. 237
 చెన్న పట్టణము 1920 వ సం॥రం జనవరి నెల 16 వ తేది శుక్ర వారము
 నంపుటము. ౬ సంచిక ౨౩౭
 సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర పుష్యమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧.

బాకు స్టోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

శిరస్సాయిలు, క్రూరు ఆయిలు మున్నగు చమురుల నుపయోగించి పనిచేయునట్లు తయారు చేయుట.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాకు స్టోను ఇంజనులు పనిచేయించున్నవి. యజమానులకు మంచి తృప్తినిచ్చినవి. పూర్తియైన వివరములకును ధరలకును నేడే మాకు వ్రాయుడు.

సోల వజ్రంట్ట :

మార్వారు సన్మ & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,

1803

ఇంజనీయరు

సం. 9, శైకందులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లావోరు, తంజావూరు.

అమ్మలైతొంజనము

తలనొప్పిలకు ప్రసిద్ధి శిక్షివది.
ఇతర వీధిదొంగ నొప్పిలను కూడ
మా అమ్మతాంజనమును వాడి
నంతమాత్రమున వదలుచుగను.

మొత్తం వెల 0-10-0 అక్షరాలు.

మోహిన్విశైలము	రు 0-12-0
తామరశైలము	0-6-0
దంతశూర్పము	0-2-0

“మృతాంజనం దీపో,
6, తంబుళేష్టి వీధి, మదరాసు.

అం ద దీనప త్రి క చండా.

12	మానమాలకు	18-0-0
6	మానమాలకు	9-0-0
3	మానమాలకు	4-8-0
1	మానమాలకు	1-8-0

ఆంధ్రవారపత్రిక చందా.

12 మాసములకు 2-0-0

“అంధకృతిక” పోష్టుబాక్సు నెం 212 మదరాసు.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

అంతయును వాల్మీకికవిగారు పొందుచు నున్న
భావమున కొన్ని విషయములు జరుగుచున్నవని నాకు
తెలుసు. ఈ ప్రత్యక్షము ప్రకటన అంతయును
నాకు వినవలసి లేదనామెప్పుడును స్పష్టముగా ప్రకటన, ఆ
యొక్క ప్రతిభింపించును. ఈ ప్రత్యక్షము వివాదానికి
నిదర్శనమును. అంతయును నేను నేను తిరిగి చదివిన
ను. ఇందుకు నామెగారు ప్రకటన. (219)

పద్మశాస్త్రి మహాశంకర్ గోవిందజీ,
అలంకరికనా-కొండభావం, 1874 బాపట్ల, మైసూరు

五 四 三 二 一

శరీరమును వికరినవలెనాతఁ డిట్లున్నది.
 నిజమున నశ్శాకమును నుండిన కాశ్చీరమును
 గ్రంథకర్త:- డా. జగన్నాథస్వామియ్యాయు, బి. ఏ.
 శివమొక చక్కని గ్రంథము. పె. బి. ఏ.
 మేనేజరు, టెండ్రమ్మలింగ శాస్త్రిబాపియ్య
 పోనుబాబు పెం. 212, మదరాసు.

Reward of Rs. 2,000   Reward of Rs. 2,000

NOTICE.

A Reward of Rupees Two Thousand is offered by the Agent, Madras and Southern Mahratta Railway Company, to any one who will give information leading to the arrest and conviction of the person or persons concerned in the theft from the Poona-Londa Cash Chest No. 9, which occurred on or about the 11th December 1919.

2. Information should be given to the Personal Assistant to the Deputy Inspector-General of Police Railways and C. I. D. Post Box No. 602, Mylapore, Madras, who will treat all correspondence on the subject as strictly confidential.

2,000 రూపాయలు   2,000 రూపాయలు
బహుమానము!   బహుమానము!!

1919-వ సంవత్సరము డిసెంబరునెల 11-వ తారీఖున పూనా లోండా సొమ్ముపెట్టి అనగా (ఇనుపపెట్టి) లో నుండు పైకము దొంగిలించిన వార్లను కనిపెట్టి శిక్షకు తగిన బోగట్టాను చేసి తెలియపరచువార్లకు మదరాసు సదరను మహారాజా రైల్వే ఏజంటుగారివల్ల 2,000 పేల రూపాయలు బహుమానముగా యివ్వబడును.

2. ఈ విషయమై తెలియపరచువారు పోస్టు బాక్సు నెంబరు 602 మైలాపూరులో నుండు సి. ఐ. డి. డిప్యూటీ అసిస్టెంట్ ఇన్ స్పెక్టరుగారి పర్యవసాని అసిస్టెంట్ గారికి తెలియపరచవలయును. కష్టపాటు రహస్యముగా నుంచబడును.

HD 71217 for Rs. 100	TD 19524 for Rs. 100
WC 01137 " 100	TD 35620 " 100
TD 55546 " 100	WC 29162 " 100
PC 99834 " 100	HD 55527 " 100
WC 3319100r " 100	PC 88834 " 100
WC 39191 " 100	TD 08800 " 100
GC 54844 " 100	WC 06827 " 100
DB 50726 " 100	TD 19250 " 100
MO 47102 " 100	WC 39410 " 100
PC 68073 " 100	HD 21439 " 100
WC 67307 " 100	HD 86308 " 100
WC 67653 " 100	WC 68847 " 100
WC 62151 " 100	TD 88751 " 100
WC 47439 " 100	FD 87655 " 100
CO 43489 " 100	PC 10472 " 100
MO 32073 " 100	WC 43358 " 100
GB 03160 " 100	ZB 37926 " 50
TD 27036 " 100	WC 95011 " 50
WC 54325 " 100	VC 61211 " 50
WC 93349 " 100	HO 23425 " 50
TD 75298 " 100	FB 75753 " 50
CO 51484 " 100	WC 25272 " 50
GB 38295 " 100	DB 99446 " 50
GB 73090 " 100	WC 53712 " 50
PC 63138 " 100	WC 13729 " 50
TD 30248 " 100	HO 95876 " 50
HC 07254 " 100	QC 99134 " 50
CO 06159 " 100	OB 61861 " 50
DC 13806 " 100	GC 83420 " 50
WC 02737 " 100	HC 11700 " 50
TD 60582 " 100	ZB 50447 " 50
TD 40861 " 100	WC 72561 " 100

RAYAPURAM }   Sd. D. L. MAGNIAC,
3-1-20.   LIEUT.-COLONEL.
Agent, M. and S. M. Ry.

కావలెను

8 లేక 10 హార్సు కవరు సెకండు హార్సుకు స్త్రీయు ఇంజను జాయిలరు.

బండి వెంకటకృష్ణయ్య,
(1914)   తోటపల్లూరు పోస్టు.

అమ్మకమునకు

జిర్కీలు, బల్లలు, బీరనాలు, మంచములు, టైస్కిల్ మోటారుబుజుస్కిల్, మోటారుబుజు, టైస్, ట్యూబులు, నైకిల్ సామానులు, టైప్ రైటర్లు, గ్రామోఫోన్లు, హార్ మోనియములు, వంది టేబిల్ యోగములు, ఫోటోటెక్ పేనాలు మొదలై విచారణనముగా నిక్రయించబడును. సామానులు కావలసినవారికి ధరలు వంతుబును.

డి. పి. రావు కంపెనీ,
(1908)   హాన్స్ కోడ్లు, కన్రాన్. ఎన్. సి.

నమ్మకము

బంగారు, వెండి, రత్నముల నగలును, ఇతర వస్తువులును వాటిను యిచ్చిన తుచ్చుకొని వైకము ఇవ్వబడును.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,
25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

నగలు కాజ్యముగాను, పూచీతోడను సమైన ధర లకు తెయరుచేసి నిక్రయించుట వంచబడును. కయారున లేనివాటిని అతిక్రమముగా అర్థమేరకు తెయరు చేసి ఇవ్వబడును. ఒకసారి ఆర్డరుఇచ్చి నగలు తెయరు చేయకొన్ని వారాల్లానీ మామయ్యకం తెలుగుకొనమ్ము.

వివేక సహితమైన డా. పి. డి. సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా

అవసరమైన రక్తములను జనియ వాడ్యములకు తీసుకువంటి మందు. మరుపులను, మచ్చలను, గండములను శుద్ధింపు, ప్రారోహితులను అన్ని విధములను నగలు చర్మ రోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుద్ధికారిణి
వనోపధి సారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, వనోపధి సారసవరిల్లాను అన్ని విధములైన వోషములను పోగొట్టును. కఠినమనందలి పాదరసవోషములను, మలబద్ధకమును వారైసంబంధమును పోగొట్టును పోగొట్టిరక్తమును శుద్ధింపును. కఠిరారోగ్యమును గలుగజేయును. 18 రోజులకు మందులకు 4 టేబుల్ స్పూన్లు అమ్ముబడును.

పొప్రేటరు. - పి. డి. సావంత్,
144. ఫననవాడి, నెం2 బొంబాయి
Proprietor: P. D. SAVANT,
Fanaawadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

హిందూ హైస్కూలు

మ చిల్లీ పట్టణము బందరు హిందూ హైస్కూలు పూర్వవిద్యార్థి సంఘ సాంవత్సరికోత్సవము జూలైతోపాటు 25-1-1920 తేదీ ఆదివారమున జనపబడును. పూర్వవిద్యార్థులందరికి ఆహ్వానముల పంపుటకు ఆంధ్రజ్యోతిలో వివిధ ప్రాంతములలో నన్న పూర్వవిద్యార్థులపేర్లు తెలియజేస్తువి. పూర్వవిద్యార్థులందరూ నాయా యాహ్వాన మంగీకరించి రావలెనని సేవ ప్రార్థించుచున్నాను. పూర్వవిద్యార్థులు విదనామాలను నాకు తెలియజేయ కొరుచున్నాను. హైస్కూలులోను ప్రాచిన్స్కూలులోను జరివిసవారు సామాను రూ 0-4-0 లు యిచ్చువో సంఘసభ్యులుగా ముందు కర్తవ్యము. సంఘము స్థాపించి రీ సంఘము లయినవో గడ ప్రతికలద్యారా ప్రయోగించబడినచ చాలామంది సంఘమున చేరియుండలేదు. ఈ సలిన జూలైలో కూడా జరుగును గనుక పూర్వవిద్యార్థులు చాలామంది నిచ్చేసి పుస్తకముల జతప్రదముగ జతన చేయవచ్చును.

విధేయుడు,
మల్లెల శివరామకృష్ణయ్య, బి. ఎ.,
(2015)   కార్యదర్శి.

కొర్నాటు పట్టుచీరలు

స్వంతమగ్గులచే గట్టి చాటుగలిగి గట్టియున్నపట్టుతో సాంవైస రంగులతో తగ్గుధరలకు మేలైన కొర్నాటు పట్టు చీరలు:— మేలైనపట్టుతో నాగరికమైన యంతులు కట్టబడి, చూచుట కందముగను, జవాకర్షకముగను ఉన్నవి. చాటు గును వెలుగు గావించుట, ఇవ్వజులేక త్రిప్పివేసిన రూపాయలను వాటిను చేయబడును. వ్యాపారులకు మంచిమిమ్మను యివ్వబడును. అన్నిటికీ క్రిందివిలాసమునకు వ్రాయవలెను. పీతాంబర పట్టుచీరలు మట్టుతీసిన గుజరాంజీర చీరలు కల 64-10-0 తెలుగుపేలు లక్ష్మి పచ్చరాయదేవు, పట్టుచీరలు. రు 64-4-0 శివరామయ్యర్ పెద్దవిసనకట్ట పట్టుచీర రు. 82-0-0 120 వరుస పచ్చకేక్ శింగార కంటి పట్టుచీర 30 0-0 50 వరుస శివరాం. ఉడలు లక్ష్మి కూ రత్తు తాళ్ళు పట్టుచీర 22-8-0 80 వరుస ఎలుపు ముగిరి పట్టుచీర 22 0-0 60 వరుస నలుపు కూరత్తు తాళ్ళు పట్టుచీర 25-0-0 40 వరుస ఎరుపు దిదం పట్టి పట్టుచీర 20-0-0 40 వరుస ఎరుపుదిదం పట్టి పట్టుచీర 20-0-0 70 వరుస అంస్తా ద్మత్రి చీర 23-0-0 50 వరుస ఎరుపు శేలము పట్టి చీర 22-8-0 50 వరుస నలుపు నువ్వురంగు పట్టుచీర 21-4-0 50 వరుస ఎరుపు పులికన్న తాళ్ళు పట్టుచీర 21-4-0 60 వరుస లక్ష్మిచురుపు కూర్తు తాడ్మత్రి చీర 25-0-0 40 వరుస పట్టు కౌర్కాశిచీర 18-4-0 50 వరుస నల్ల చుక్కలు తాడ్మత్రి చీర 21-4-0

కొర్నాటు స్వదేశిస్తోర్సు
(1761)   272, మింటురోడ్డు మద్రాసు.

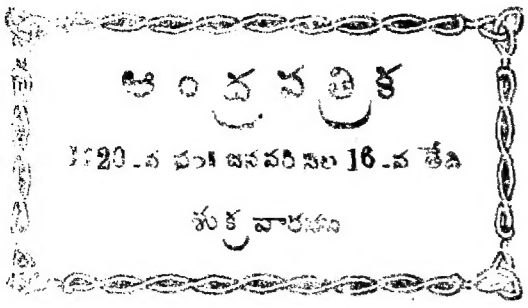
ప్రత్యేకపు ఖాళీ అమ్మకము.

మిగుల చౌకధరలు. ఇంటివైక ఇంటివైక ఇంటివైక కప్పువెంతులు. కప్పు. కప్పువెంతులు. మిక్కిలి మేలైన మంగురూకు మూడి హెక్టారు మూడిపెంతులు ఇప్పటిమోస్తరుల ననుసరించి అవిరియత్రములు, రోటరీ వెన్ను, ఒక మిల్లులు, పాలివద్దు, మన్నగు వాని సహాయముచే తయారుచేయబడును. అర్థము ఇచ్చిన ఇప్పటిమోస్తరు ఇటుకలు, శ్రేష్టమైన ఇంటివైకప్పులు, స్టాక్ టుకలు, హోల్ ఇటుకలు, రిడ్జలు (ఇంటివైకప్పు వెన్నులు) పాటున్నైలైట్లు, వెంటిలేటర్లు (ధారాళముగా శుభ్రమైన గాలి త్రవరించుటకు చేయు సాధనములు), ఆలంకారమైన, సాదామైన లోకప్పులు, క్రిందపరచురాట్లు (ప్లోరింగ్సు) (నీలింగ్సు) మొదలగు అన్నివిధములైన మమ్మములు పర్సంగుల్లేతోడు, క్లెసింగుల్లేతోడు పురమాషీ గా తయారుచేయబడును. కానిటరీ, డ్రెయి నేజీ గొట్టములు, బెట్టు మంపులు) టి మూడి గొట్టములు, నర్ కీకాంపూజివక్ మొదలగునవి కూడ తయారుచేయబడును. ఒకసారి ఆర్డరు ఇచ్చి చూడ ప్రార్థన. ఉత్తరములు ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను. మానేజరు, బి. ఎన్. ఇండస్ట్రియల్ హోమ్, (1916)   పోస్టు ఒల్లూరు, (కొచ్చిన్ స్టేటు) Manager B. N. Industrial Home P. O. Ollur (Cochin State.)

NATURAL. (1960)
OIL PAINTINGS
AND
LIFE LIKE
Bromide Enlargements
SPECIALITY
AT
A. RATNA & CO.
157, Broadway, MADRAS.
TelePhone No. 620.
Post Box No. 116.
Telegraphic Address:
"RATNAGO," Madras.

పరామహంసభోక్తవ్యుగి జనరణ గౌరవముగ
 తు యాధమునుగూర్చి విచారణచేయుటకు వీరబ్ర
 హ్మరెయిలమీద ప్రమాణము చేయుచుండ నీది
 కలంటియగుట మాన్యమధ్యమాన రెయిలమనానీ
 నీ గౌరవ్యురని రెయిలోనుండి అందనునకు
 పీఠికతోనే వివరబహువు రని తెలియుచు

జాతీయవిద్యాభివృద్ధిసంఘము.

ఈసంఘమువారి 1919 సంవత్సరపు నివేదిక ముఖ్యముగా నెలువడినది. సంఘమువారి చురుకుదనమునకును, కార్యదీక్షకును నిది యొక నిదర్శనమని చెప్పదగినది. జాతీయవిద్యావిధానపు ముఖ్యసూత్రము లెవ్వయో కరిశోధనలమూలమున కనుగొని, అట్టివిద్యను దేశమందం తలచు వ్యాపీక జేయుట కీసంఘమువారు బద్ధకంజులై యున్నారు. ఆధునికవిద్యావిధానము, సమగ్రజాత్యభివృద్ధికి తోడ్పడలేదని ఎల్లరచే కంగీకరింపబడుచున్నది. క్రస్తువిద్యావిధానమువలన దేశమున కెట్టికష్టము వాటిల్లినదియో, నివేదికయందు వివరింపబడినది. జాతీయవిద్యాభివృద్ధిసంఘమువారు, పాఠశాలలో బాలుని జీవితమునకును, వానిగృహజీవితమునకును, ఎడబాటు గలుగకుండుటకు విశేషముగ ప్రయత్నించుచున్నారు. మతవిద్య బోధింపబడుచున్నది. దేశభక్తి పురికొల్పబడుచున్నది. ఇంటియ గాక, చేతివనులు, చిత్రకళలు నేర్పబడుచున్నవి. జాతీయపాఠశాలలలో గణపబడువిద్యావిధానము నుంచి, నూతనముగ నెలకొల్పబడే మంత్రులు క్రొత్తయోధ్యులుగ్రహించి, విద్యాభివృద్ధికి పాటుపడుటకు వీలుగలుగునని, ప్రైసంఘముగూహించుచున్నారు. తమిళభాష మూల విద్య గణపబడుచున్నది. విద్యార్థుల ఆంగ్ల విజ్ఞానమున కెట్టి కొరత గలుగ లేదని నివేదిక సూచించుచున్నది. బాలుని గృహజీవితమున పాఠశాలజీవితమునకును ఎడబాటు లేకుండుట, మతసాంప్రదాయముల లాభములను విద్యార్థులపూర్తిగననుభవించునటులగావించుట, ఇందుకినువగుకఠనీయగ్రంథములను నిర్ణయించుట, ముగాడును సంఘమువారి ముఖ్యాశయములు.

వ్యవసాయము, రసాయనశాస్త్రము, చారిత్రికము, పత్రికాలేఖనము మొదలగు వదునైనవియు జాతీయవిద్యాప్రతిష్ఠావనలందు నేర్పబడుచున్నవి. వీటికి డిగ్రీ లీబుబడుచున్నవి. ఏకాభివృద్ధిసంఘమువారికైనను, మతము, పౌరస్త్వము, వ్యాయామము, అభ్యసనీయములే. ప్రార్థన మొదలు సాయంకాలము వరకు, విద్యార్థులకు యమితవిధు లేర్పరుపబడు చున్నవి. విద్యార్థుని గౌరవక మానసిక కేక్తులను విజృంభింపజేయుట విధులు తోడ్పడగలవు. విద్యార్థుల వయస్సును సరించియు, నై సర్గికపరిస్థితుల ననుసరించియు, విధులు మారుచుండును. బాలుర కఠిరారోగ్యమునందును, నై ద్యునిచే కఠింపబడుచుండును. విద్యార్థుల నున్నతభావప్రేరేతులకు, ప్రయత్నములు సలుపబడుటకు సాంఘికపరిశోధన మొక ముఖ్యభాగమునుబడుచున్నది. ఇటులనే విద్యార్థుల జ్ఞానాభివృద్ధికికాభివృద్ధికిని, ప్రయత్నములు చేయుచున్నది. ఈ సంఘమువారి కక్షమున, సంవత్సరము దీసెంబరునెలముందు, డిల్లీ ల క్రందర్శనము జరిగెను. మదనపల్లి నుండి మట్టిబొమ్మలును, తేనాంపేట నుండి నేరకనులును, ఆంధ్రజాతీయ

కళాశాలనుండి తివాచీలును, మంగళూరు జాలికా పాఠశాలనుండియు డిల్లీలో ఇంద్రప్రస్థ జాలికా పాఠశాలనుండియు కుట్టువనులును, మొదలగునవి నన్నియో క్రందర్శింపబడెను. 1919-వ సంవత్సరము ఏప్రిలు నెలలో, మొదటికరిక్షలు జరిగెను. మున్ముందు, ప్రత్యేకపు బోర్డువారియాజమాన్యముక్రింద కరిక్షలు జరుగు నని, తెలుకబడినది.

ఈ సంవత్సరమున, పాఠశాలలనన్నిటిని, నెక్కుడు సామ్యవకరముగ గావించుటకు ప్రయత్నములు జరుగబడును. మా ఎదుటనున్న నివేదికయందు వివిధజాతీయవిద్యాప్రతిష్ఠావనలయొక్క సంగ్రహచారిత్రికము దెలుపబడినది. అవి చేయుచున్న పని సుందరముగ చిత్రపటములమూలమున, వివరింపబడినది. బాలభటసంఘమువారు పలికిన కృషి ప్రత్యేకముబాధమునందు జేర్పబడి, చదువుల కెంతయు నింపుగ నున్నది. జాతీయవిద్యాభివృద్ధిసంఘమువారింతవరకును సలిపిన కృషి, ప్రశంసా మనుటకు సందియము లేదు. జాతీయవిద్య దేశమునందు నూతనముగ వెలయుచున్నది. ప్రాచీన సాంప్రదాయములను, జాతీయధర్మమును విడనాడక, ఆధునికజ్ఞానలాభమును సంతాపించుట కీసంఘమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రారంభ దశలో వీరికి సరియగుమార్గము గోచరించుట కష్టపాధ్యము. అందుచే, కరిశోధనలు చాలవరకవసర మగుచున్నవి. అంతయుగాక, జాతీయవిద్యాభివృద్ధిసంఘకార్యనిర్వాహకత్వము, యూరపియను దివ్యజ్ఞానసామాజకుల హస్తములలో నుండుటచే, వారిదేశమునెడ సంతభక్తిభావము జూపినను, ప్రజల నిజసాంప్రదాయములను బాగుగ గుర్తెగుటకు వీలుండదు. ఇట్టి కష్టము లావరించియున్నను, ఈసంఘమువారు తమకే క్రివంచనలేక జాతీయవిద్యాభివృద్ధికి కృషి సలుపుచున్నారనటకు సందియము లేదు. వీరి కృషి త్వరలో సఫలముగాకమానదు. ఈసంఘపు నివేదికము, అడయాకులో నుండే కార్యదర్శివద్దకు 1-2-0 లకు లభించును. దేశీయ లీసంఘమునకు తగిన ప్రోత్సాహ మొసగుట ధర్మము.

స్థానికస్వపరిపాలనము

మరికొన్ని మ్యునిసిపలు సంఘముల కరిపాలనానివేదిక లిపుడు ప్రచురింపబడినవి. బెజవాడ మ్యునిసిపలు సంఘమునకు 1918-19-వ సంవత్సరమున, ప్రభుత్వోద్యోగు లభ్యులుగ నుండిరి. వీరి కరిపాలనము, అధికారులచే సానుభూతితో విమర్శింపబడెను. విమర్శనపు వైఖరియందు, చాల మార్పు గన్పట్టుచున్నది. నివేదిక వత్సరమున 32 సభలుమాత్రమే జరిగెను. అంతకు వెనుకటివత్సరమున 52 సభలును, ఇంకను పూర్వపు వత్సరమున 89 సభలును జరిగెను. సభల సంఖ్య తగ్గుట అభివృద్ధిసూచకము గాబోలును! పన్నుల వసూలు ఖచితముగ జరిగెను. నివేదిక వత్సరమున, రోడ్లపై చాల తక్కువ ధనము వెచ్చింపబడెను. ఈవ్యత్యాసమునకు, రోడ్లు చెడకుండుటయే కారణమని తెలుపబడినది. నీటి పారుదల కింకను పట్టణమునం దేర్పాటులు చేయబడలేదు. నీటికొరతయంతోపాటు, పారుదలకు గూడ నేర్పాటులు లేనిచో, పట్టణారోగ్యము తక్కువ క్షీణింపక మానదు. ప్రభుత్వము వారిందుకు తగిన ధనసహాయము జేయనియెడల, లాభ ముండదు. మరణములసంఖ్య వివరితముగ నున్నది. ఇందుకు, విషజ్వరవ్యాధికము ముఖ్య కారణముగ నున్నది. నివేదిక వత్సరమున ప్లేగు

బాధ కాని, కలరా బాధ గాని లేకుం వత్సరమున బెజవాడకు అనధికారాధ్యక్ష కొనబడెను. వీరు పుర పరిశుభ్యాభివృద్ధి కృషి సలిపి స్థానికస్వపరిపాలనాభివృద్ధిని నని విశ్వసించెదము.

అదోసి మ్యునిసిపలుసంఘ కరిపాలన తృప్తికరముగ నున్నది. హైస్కూలు 1 ము నిషయమై, చైర్మనుగారికి, కౌన్సిలు, లీ వాభి పాఠశాలములు ప్రబలి, కొ గొందరు భిన్నాభిప్రాయములను ప్రకటించి వాదలాట పురపాలకసంఘమునకు గముగ లేకు. చైర్మనుగారు, హైస్కూలు నముం దనవసరముగ జోక్యము గలిగి నదియు, బంధుకులను ఉపాధ్యాయులుగ పుచు ననియు విమర్శనము గావించబడుచు నచైర్మనుగారితో బోగడిన సభ్యులు రాజీవాన్నిరచి. అందుచే నీయారు కరిపాలనము ముగ జరుగునని, ప్రభుత్వమువారు విశ్వసించున్నారు. పన్నుల వసూలుకు, 995 వారి జారి జేయబడుటయు, అందులో 62 వారి అయిలులోనికి వచ్చుటకు, వివరితముగ గడుచున్నది. ఇతర కారణము లేవియున్నను, నిర్మవదతు లింత వివిధ అవలంబించుటకు, మి అసంతృప్తికరము. సాధ్యమగునంతవరకు సాకధతు లవలంబించుటకు భావ్యమని, ఈసమువారు గ్రహించుట యవసరము. సంఘాధ్యక్షుడును, సభ్యులెవ్వరును నికముందు ఐకమత్యతో కృషి సలిపెదరు గాక యని గోరెదము. ముండి మ్యునిసిపలుసంఘకరిపాలనము గూకతెక్కురు గావించిన విమర్శనము నాధారమకొని, ప్రభుత్వమువారు రైలుల తీవ్రముగ మఃలించిరో, మా చదునరులకు దెలిసియే యున్న ఇ కొక సంవత్సరములోవల, కరిపాలనమును క్షుజరమకొనుటకు ప్రభుత్వమువారు గడువిచ్చిరి.

ప్రభుత్వ విమర్శనము సరిగ నుండనిచో, మ్యునిసిపలుసంఘమువారు దాని తగినటుల విమర్శింపవచ్చును. లేనిచో, ప్రభుత్వమువారు కనబటించి లోపములను వెంటనే సవరించుకొన ప్రయత్నముల సలుపవచ్చును. మా యెగుటనున్న నివేదికముబట్టి, పన్నుల వసూలునం దభివృద్ధి గన్పట్టుచున్నది. విద్యక్రిందను 22112-15-కులు వెచ్చింపబడెను. ఈమొత్తము సంతృప్తికరముగ నున్నది. అయివ్యాధులు విశేషముగ ప్రబలకుండ, తగిన ఏర్పాటులు గావించబడె నని, మ్యునిసిపలుసంఘ నివేదికము సూచించుచున్నది. రివిన్యూ డివిజనలు ఆసీసరుగారును, కలెక్టరుగారును, మ్యునిసిపలు సంఘ కరిపాలనమును కఠిరముగ విమర్శించిరి. వీరు జూపిన లోపములు, అన్ని సంఘములకును సామాన్యముగ నున్నవేగాని, విశేషమైనవి గావు. టీకాలు జమప్రదముగ నుండకుండుటయు, అయివ్యాధులు వ్యాపించుటయు, బజారులోని రోడ్లు తిన్నగ నుండి ప్రక్కలనుండే రోడ్లు దుస్థితియందుండుటయు, సామాన్యలోపములే యవి చెప్పవచ్చును. అయినను మ్యునిసిపలుసంఘమువారి వత్సరము విశేషక్రమకు లోనై, ప్రజలయొక్కయు ప్రభుత్వమువారియొక్కయు మన్ననలకు పాత్రులు గాగోరెదము. స్థానికస్వపరిపాలనము, నూతనరాజ్యాంగవిధాన ములులోనికి వచ్చినపుడు, తగిన యభివృద్ధి జూపునని తలంచెదము. అట్టి ఫలితము సమకూరవలె ననిన, స్థానికస్వపరిపాలనాసంఘములు తమ బాధ్యతలను జమప్రదముగ నిర్వహించుట కిప్పటినుండియు దృఢప్రయత్నముల సలుపుట ధర్మము.

అఖిలభారతీయ క్రైస్తవ మహాసభ

క్రైస్తవమును పేట్టియుటకు వ్యతిరేక ఇటుల వ్రాయుచున్నది:

“సంస్కరణకావనము గూర్చి ఈసభవారు ప్రభుత్వకార్యదర్శికి వందనముల సర్పించుట దక్కు, వీరెట్టి యభిప్రాయ మొనగియుండలేదు. మన క్రైస్తవసాదగులీ వకంచవాసలకువదలి, శాంతముగ కాలము గడపుచున్నారని తోచకమానదు! తెలుపుటకు వీరి కెట్టి యభిప్రాయములును, కావించుట కెట్టి విమర్శనములును లేవు గాబోలు! క్రైస్తవసంఘమునం దీసభవారెట్టి ప్రభావము గలిగించబాలకబోయిరి. క్రైస్తవసాదగులు జేసేయ మహాసభవంకకు తమద్వైపినిక మర్యాదతప్పదు. క్రైస్తవసభాకార్యనిర్వాహకులలో తగిన ధైర్యమును, దూరదృష్టియు ప్రబలివగాని, ఈసభవలన సంఘమున కెట్టి లాభముండదు. జేయునంతను తల్లడింపజేసిన వంజాబు దృష్టితీక్షణముమై, ఈ సభవారు తమ విచారము దెలుపుచు, హుటాను సంఘనిర్వాహమునకై రాజకీయధిగారికి వందనముల సర్పించిరి సభవారి భయము వివరీతముగ నున్నది. ఆంగ్లదేశముందలి కన్సర్వేటరు క్రికలు సహితము, వంజాబు దురంతములకు కారకులయిన వారి దండనను గోరుచుండ, క్రైస్తవుల స్పృహ మగు మనస్సాక్షి ఎట్టి యభిప్రాయము నొసగకుండుట వింతగ నున్నది. క్రీస్తుజేవుని నైతికాదర్శమును మన మిట్టి ఉపేక్షాభావములన వ్యాపింపజేయబలము. అధికారుల మనము తొందర నొచ్చి బోవునో యను భయముతో, సభవారు ప్రవర్తించినయెడల, సభ తనకారవమును నిలుపుకొనలేక బోయెననియ, క్రైస్తవుల సజాభిప్రాయములను వ్యక్తీకరించి చెడుగును ఖండింపలేకబోయెననియు, నిక్కముగ జెప్పగలము.”

తుర్కీ-నవస్య

తుర్కీ-విషయము, ప్యాసిఫిక్ సభలో నిపు డాలోచించబడుచున్నది. మాంటాగుగారు హిందూ దేశ మహమ్మదీయుల యభిప్రాయములను బాగుగ వ్యక్తీకరించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. కాని, ఫలిత మే మాత్ర మనుకూలముగ నుండునని తోచదు. హిందూదేశ మహమ్మదీయభిప్రాయము నేమాత్రము సరకుజేయక, లండను పైనున్న వ్యతిరేక సుల్తానును యూరపునండి లాగి వేయవలయుననియు, మహమ్మదీయుల ఆదోశము నందు రాజకీయవాసన గల దనియు, వివరీతపు వ్రాతలను వ్రాయు మొదలిడినది. పైనున్నవ్యతిరేక వ్రాతలవలన ప్రాచ్యవ్యవస్థాపకమునందు లేని పోని సంక్షోభ ముదయించునని, అమీరు అలీ గారు వ్యక్తీకరించుచున్నారు. తుర్కీ వరి పాలనము ఏపాశ్చాత్యప్రభుత్వము వరముజేయబడునో ఇంకను నిశ్చయించబడలేదనియు, క్రొత్తవారు దాని సంగతిని బాధ్యతను వహించలేదని లాయరు బార్బిగారు దెలిపినయు, నేటి తంతివార్తలలో గలదు. ప్యాసిఫిక్ సభలో గూర్పుని విచారించువారలు, యుండు విరుకలను తిన్నగ నాలోచించుచున్నారో లేదో తెలియదు. తుర్కీ-సామ్రాజ్య విచ్ఛిన్నముచే, మహమ్మదీయప్రపంచము తల్లడిల్లుట సంభవించును. మహమ్మదీయులలో గలిగిన సకాంతిని, బాల్కన్ దేశములలో చూడగలకొని ప్రాచ్యదేశములందు విజృంభింప మొదలిడుదురు. ఇట్టి యనర్థములు వాటిల్లకుండ, సంధిసభవారు తుర్కీ సమస్యను సంతృప్తికరముగ పరిష్కరించుట, క్రేయస్కరము. ఇకనైనను సంధి సమావేశమువారు దూర మాలోచించి, తగిన విచక్షణజ్ఞానము బాపుదురు గాక యని కోరెదము.

మాన్సింగుపోస్తు: రాజకీయనిర్బంధితుల యమావణ రాజకీయనిర్బంధితుల యమావణము, జేకమున కెంతయు నుత్తరదశర మని, మాన్సింగు పోస్తు వ్యతిరేక సూచించుచుండెను ఈ సూచనను పైనున్న ఆఫ్ ఇండియా వ్యతిరేక ఇటుల నిరసించుచున్నది:

“మాన్సింగుపోస్తు వ్యతిరేకభిప్రాయము నీదేశమునకు దెలుపవలసిన యగత్య మేమియు లేదు. ప్రాత్రప్రపంచములో నివసించెడి యీ వ్యతిరేక పిచ్చియభిప్రాయముల నిచ్చునో చెప్ప వచనము లేదు. సార్వభౌముని ప్రకటనము, నేరసమర్థన మని ఎవరును తలంచుట లేదు. ఈవ్యతిరేకకు చారిత్రమే తలెయినటు లున్నది. సిపాయి కలహము నకు బిమ్మట, యమావణను ప్రయరించిన కానింగు ప్రభువు గారి నాయము, దయకు పర్యామిషముగ వాడబడుచున్నది. కానింగుగారి నాసయమున కలకత్తాలో వివరీతముగ మాపించినవారలు గలరు. వంగదేశపు యూరపీయనులు, కానింగు ప్రభువును జేకమునకు రప్పించుమని అర్జీం పంపియుండిరి. కాన్ని వత్సరములు జరిగిన పిమ్మట, యూరపీయనులును భారతీయులును, కానింగు ప్రభువు నేకగ్రీవముగ సత్కరించి, వారియెడ ప్రేమను కనుబడిచిరి. మాన్సింగు పోస్తు వ్యతిరేక కీ విషయము తెలియదు గాబోలు! సంగ్రామారంభమున ఖయిదులో నున్న స్త్రీ స్వాతంత్ర్యవాదినులు తమిళనాడి, విడుదల గావించబడిరి. ఇటులనే వర్తమానక కలవరమునందు పాల్గొనినవారు గూడ, విడుదలబడిరి. వర్తమానముబట్టి జూదిన, ఇక్కార్య మొలయు క్రశంపార్వ మని గవ్వట్టగలదు. కాని, మాన్సింగు పోస్తు వ్యతిరేక, అసమయమునందును ప్రభుత్వకార్యమును నింపించియే యుండెను!”

డయరు సేనాని ప్రతాపము

డయరు సేనాని చర్యలు ప్రపంచమున దంతలను, నేకగ్రీవముగ ఖండింపబడుచుండ, వయొనీరు వ్యతిరేక కొక ఆంగ్లస్త్రీ విదిలవార్త నొకదానిని వ్రాసెను. డయరుగారి ప్రతాపమును మెచ్చి, శిక్షలు తమకు వదిలెమను అమృతసరపు నువర్ణదేవాలయమునందు వారి కొక జ్ఞాపకచిహ్నము గట్టించిరినియు, మిగిలినవారెల్లరును వారిని దూషింపుచుండ ప్రతాపవంతులగు శిక్షులు వారి యాత్మవ్యర్థము గనుగొనిరినియు, నీమె సూచించెను. ఈ వార్త దేశీయులకెల్లర కాశ్చర్యము గలిగించి యుండవచ్చును. కాని, సువర్ణ దేవాలయపు మేనేజరు గుర్పమసింగు గయానీ అనువారివార్త కేవల మన్వత్మమని, తెలియబరచినటుల నేటి తంతివార్తలలో గలదు. డయరు సేనాని చర్యలను సమర్థించు నొనుప్రయత్నములన్నియు, సటులనే విఫలము గాకమానవు.

కృష్ణాకల్పిత ఆల్బర్ట్ వివరణ:—సర్వాధికారి విశ్వాపుత్రవర్తము 18-1-20 తేదీన జరిపిన మీటింగులో ఈ క్రింది తీర్మానములు జేయడమైనది:—1. కంట్లో విషయములో తహశీల్దారు మాకు చేసిన అక్రమములను గురించి వాట్నను దొరవారిపట్లను జేయుచున్న విచారణ సర్వాధికారి జేయుటకును మా సాక్ష్యము ప్రస్తుతీకరింపకు ఈ సభవారు కోరుచున్నారు. 2. సర్వాధికారి తహశీల్దారుగారిని వెంటనే ప్రాప్తపత్రం జేయించిన యెడల మా సాక్ష్యము సాక్ష్యము ఇచ్చుటకు సిద్ధముగా నున్నారని తెలియజేయుచున్నాము. 3. మా వర్తకులందరూ తమక వాట్నను దొరవారు కల్పితగా నుండి, యచ్చటికి నచ్చినప్పుడు చెప్పవలె, వారేమియుచేయక, తహశీల్దారుగారి మాటలను నమ్మించుటకు మాకు స్వాధీనులమగలేదు. తమక మరి యొకరిని వారి స్థానే కంట్లో విచారణబట్టియేర్పాటుచేయుటకు ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

స్థానికాది వార్తలు

కొత్త యూనియను:—గోవాలో జిల్లాలో నున్న గొల్లపొలి గ్రామమున కొత్తపేటలో గలిపి యూనియనుకు సంబంధిత ప్రభుత్వముగా రంగీకరించిరి.

సింహా ప్రభువు:—సింహా ప్రభువు కామాగూరు 18వ తేదీ ఆదివారమున మధ్యాహ్నము కలకత్తాగరమున చేరక రం తెలియచున్నది.

సీమతీపాలు:—సీమతీపాలు ఈనెల 17వ తేదీ కనివారము ఉదయము 6-15 గంటలకు బహ్యదా జేయబడును. పోస్టుబాక్సును గలవారికి 16 తేదీన సాయంకాలము 4-15 గంటల కేయబడును.

వి. గోవిందస్వామిస్వామిగారు:—జిల్లా 18 దిన జను కార్మికమున సభ్యత్వమున కర్మధ్యుగ నున్నారు. ఈ దినజన్ ఎన్నిక జనవరి 28 తేదీన, ఎరిఫెంటుగేటు పోలిక స్త్రీమనయెద్ద జరుగును.

శ్రీ భగవత్ తత్వబోధినిసభ:—రేపటి దిన మా సాక్షాత్తు 4 గంటలకు బ్రహ్మచారిసాక్షాత్తును ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు రామనామచంద్రమును శ్రీహం కండిక జి. లక్ష్మణారామ్యులవారివల్ల హిందూ తిరువాదకల్ మామూలీ కాలక్షేప గావించెదము.

అమరకలావిలాసిని:—ఈ సంస్కృతసభ ఆదరణ క్రింద తంబుకెట్టిని 200 గం. కాంతాశ్రమమున ఈ కుక్క, కేసి, ఆదివారము రాత్రి 8 గంటలకు బ్రహ్మకీతనంగంబరి వి. సోమేశ్వరగారివలన శ్రీమహావీరం దళితసంఘములో భేద గావరకభయము గురించి యువశిష్యులను.

ధర్మశాస్త్రప్రవచనసభ:—ఈసభ ఆదరణ క్రింద తంబుకెట్టిని శ్రీరామస్వామి జేవాలయమున రేపు కేసి ఆదివారం వుడతం 7 గంటలకు వచ్చుచున్న కళాగారి మొదటి సంస్కృతమండితులయొక బ్రహ్మకీ, క్షేతారణ్యారామరామశాస్త్రీలవారివలన సుభాషితుదసభావ్యము జేవవ్యసింపబడును.

మదరాసు కార్మికేషను యెన్నికలు:—రాబోవు నెలకలలో ప్రభుత్వం పేర్లు వాసనాయులు మొదటి ఆశ్రమములబట్టి తననగ ప్రాముఖ్యము. కారి ఆ ఆశ్రయి యిచ్చటికి కమిషనరుగ నున్న మెకల వారి కేవల మాత్రము మొదట జేయబడును. ఎకపు, కనుపు, నజపు, నీలి, రంకులలో ఈ పేర్లు అవ్వొస్తావలెను.

మహాభారత కథా కాలక్షేపములు:—గోవిందప్పనాథులవారికి ఆంధరి సాంధ్యమహామహి ఉదయర భాగవతముగాన రేపు కనివారము సాయంకాలము 4-30 గంటలకు మర్త్యశాస్త్రభేదమును ఆదివారము సాయంకాలము 4-30 గంటలకు ద్వాదశివానామమును గురించి సాధికార కాలక్షేపము గావించెదరు.

మదరాసు మ్యూనిసిపల్ వరిపాలనము:—రేపు కనివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు అయ్యప్పరైశం దనబడు వేంకటాచలముదలి వీధి నెం 19 ను గృహముల 14-6 దినజను లేటు జేయవలెను వోయడము సర జేసెదరు. సి. గోపాలమొకరు గారు మదరాసు మ్యూనిసిపల్ వరిపాలనమును గురించి యువశిష్యునించెదరు. పి. సి. రామస్వామయ్యగారు, బి.వి.ఎల్., గా రగ్రాసనాధిపత్యము జహించెదరు.

మెన్సికోజేషను వరల క్రొత్తభూకంఠములు గంభీరమున్నవి. కి గ్రామములు కూలి అగ్రజేతకంఠముల సెట్టపు ముగ నునది. ఓరిజాభాద్ద మరముక అగ్నివ్యవస్థను నిర్మల గ్రహించున్నది కాన్టోలో, ఓరిజాభాలయ ప్రజల బలి వివరీతముగ భయమొందుచున్నార. ఈ యపాయములవలన ఇచ్చటికి 3000 మంది మరణించియుండునని మదింపు జేయబడెను. ఇంక దెబ్బకలిగినవారి సంఖ్యను మితిలేదు. దెబ్బకలిగినవారిలో పెక్కుమంది కావారములేక మరణించుచున్నార.

విశేష తంత్రి వార్తలు

[రైతుల వజ్రస్థి]

రెయిల్వే పనివారలు, ప్రభుత్వమువారు

రాయబారముల మరల ఆరంభించబడగలవు

లండను, జనవరి 13:- నర్ ఎరిక్సు- గెడ్డినుగారిని రెయిల్వే పనివారల కమిటీవారు సంబంధించిరి. గతర్న మెంటు వారి నూచనలను పూర్తిగా నేల నిరాకరించుటను కచ్చెనో కమిటీ ప్రతినిధులు తెలియబరచిరి. ఇంక నీయంతము బోనర్ల గారు ప్యూరినునుండి వచ్చినవారుకు మంత్రివర్గమువారిచే మరల ఆశా తింపబడుచున్నది. ప్రతినిధులకు ప్రభుత్వమువారికిని సమాధానము కుడుదనట్లున్నది. ప్రభుత్వమువారు మరల రాయబారముల ఆరంభించునెడల తాము తమకొరకలను చాలవరకు తగ్గించెదరని కార్యక్రమమును చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు ఖర్చు ప్రకటన లుండించుకయ్యెను. రెయిల్వే పనివారల మరయొకమారు గెడ్డిను గారిని సంబంధించి గంటన్నరసేపు సంభాషించిరి. అప్పుడు ధామను గారును తక్కిన కార్యక ప్రతినిధులను గతర్న మెంటువారి నూచనల నిరాకరించుటను వచ్చిన కారణములను పూర్తిగా తెలియబరచిరి. ఈ సంగతుల నన్నిటిని మంత్రివర్గమువారికి తెలియబరచెద నని గెడ్డినుగారు వాదన మొనరించిరి. ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యుత్తరము లేవటి కోసన తెలుపబడునని ఆశింపబెట్టెను. పిమ్మట ౧౮ గెడ్డి ను, ౧౮ వార్షిక గారము మంత్రివర్గమువారిసభ కేగిరి.

బోలైవిస్టు విజయములు.

లండను, జనవరి 10:- సికేరియా యందలి కారన్నా యొక్క సగరమును, 80 వలకుండి వైదీలను పట్టుకొంటి మని బోలైవిస్టులు చెప్పుచున్నారు.

లండను, జనవరి 10:- వార్షికుండి మార్చింగు బోలైవిస్టుల తెలియజేయుచు:- బోలైవిస్టుల బాధనుండి తప్పించి సంరక్షించు విమర్శలు వెల్లడించి రుమేనియా నైసకులు ఒడెస్సానుండి కేగిరి. కీపునగరమున కేట్రువులనుండి విడిపించుటకు వెళ్ళు బ్రిటిషు కలాలములు నియోగింపబడినవి.

కీచనరు విద్యార్థి వేతనములు.

లండను, జనవరి 10:- సైనికోద్యోగులు మొదలగువారి కుమారులు చదువుకొనుటకు ప్రతి సంవత్సరమున 9 వల సావర నుల సామ్యును 80 విద్యార్థి కేరసములకు వంద పెట్టుట కేర్పాటు లొనరింపబడెను. ఆ వేతనములు కీచనరు ప్రభువుగారి పేరిట నీయబడును. ఇది గాక మరి మూడువల సావరనుల నిచ్చుటకును ఏర్పాటు లొనరింపబడెను. 8788 మంది పూర్వ నైసకులకు మొత్తమునై 51,697 యేకరముల భూమి ఈయ బడెను. మేజరు జనరలు ఫీల్డింగుగారు లండను నై సాధారణ్య మును చాలించుకొనుచున్నారు.

ఒడెస్సాలోని మిత్రమండలి యుద్ధనాకలు.

లండను, జనవరి 9:- మిత్రమండలివారి యుద్ధనాకలు రి ఒడెస్సా కేరెంచినవి. వాటిరాకకుల జనలకు కొంత ధైర్య ము కలిగినది. బోలైవిస్టులు చాని నెదిరించునెడల వారు చాని సంరక్షింపగలరు.

యుద్ధద్రోహులు.

స్టూరిను, జనవరి 9:- బర్మెను హెడ్డు ప్రభువు, కా స్టలరు ప్రభువు, ఆటర్ని జనరలుగారును వరాను, ఇటాలియ ను, రెలియను ప్రతినిధులతో సభ కేసిరి. యుద్ధములో నేరము నరింపించారి నేర్పరచి వారి నప్పగించవలసినదని జర్మనీ ప్రభు త్వమువారిని కోరుట కీసభ యుద్ధకేరెంపబడినది. ఈ పని చాల కష్టమైనది. అన్యాయము జరిగినదని చెప్పుటకు జర్మనీ కెట్టి అవకాశము నీయవలదు. బ్రిటిషు ప్రతినిధులు స్టూరినులో 15 కోలా అండదచ్చును.

నేలబొగ్గు చాలకుండుట.

లండను, జనవరి 10:- రుపాను పీఠికవలన స్త్రీమరు లాగి పోవుటకు, బట్టి నేలబొగ్గు చాలనిబాధ లండను మొదలు గాగల సగరములందు చాలనికేమముగ నున్నది. ఎన్నియో డిపోలు బొగ్గులేకుండ నున్నవి. చాలవరకను లాగిపోయినవి. కాలమానము బాగులేకుండుననే నేలబొగ్గు సప్లయ తక్కువయ్యెనని నేలబొగ్గుసంఘము వారు ప్రకటించిరి.

లండనునందలి జర్మనుప్రతినిధి.

లండను, జనవరి 9:- హంబర్గు నేపేటరు హెయ్స్టామరు గారు లండనులో మొట్టమొదటి ప్రతినిధిగ నుండునని తెలియుచున్నది. కాని ఈయంకేమనుగూర్చి మామూలుదరఖాస్తు నింకను కంపలేదు.

జాతీ సమితి.

స్టూరిను, జనవరి 10:- వెసిడెంటు విల్సనుగారు రా బోవు వారములో జాతీసమితి సమావేశము నాహ్వానించెదరు. సభ బహిరంగముగ జరుగును. దాండ్లిగవలెనే పూర్వమున ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ నేర్పరుపబడిన దనుచు, అచటి వీర్వముల ను ఇటలీ, బాగోవానియా, పూర్వము సగరములకు పంపివెట్ట బడెనలయు ననుచును బ్రిటిషు కర్రాను ప్రభుత్వములవారు నిట్టి గాటికి కొన్ని నూచనల నర్పించిరి.

అమెరికా; సంధిపరతులు.

లండను, జనవరి 10:- వాషింగ్టనునుండి ప్రెయ్యుప్రెస్ కిట్లు తెలియజేయుచు:- సంధిపరతులనుగూర్చి వెంటనే ప్రజల అభిప్రాయమును కనుగొనవలయు ననియు, అందులకు తగిన యేర్పాటులను రెండునెలలో ఆరంభించవలయుననియు చెప్పు మాటలను వెసిడెంటు విల్సనుగారు రంగీకరించుచున్నారు.

అరబ్బుల అల్లరులు

బాస్సా, జనవరి 14:- అధికార ప్రకటన:- అబూ కేమలబద్ద మరకొన్ని అల్లరులు జరిగినవి. జనవరి 11 వ తేదీని కొంతయందీ క్రతువులు చాని నెదిరించిరి. క్రతుముకల తరుచు బడినవి. కాని వారు భాగ్యంతుల లగు వర్తకులకు కొందఱిని దోచుకొని గలిగిరి దోపిడులలో పాల్గొనిన మూకలను వైమా నిశలు కఠినముగ దండించిరి. చివరకు వారు మెయూడీనుదిశకు తురలిరి. అబూ కేమలబద్దను మా నైసకరక్షక వర్తమానకు సహాయము చేయుటకు మరకొంతమంది పంపబడిరి.

పెట్రోగ్రాదు దుస్థితి.

లండను, జనవరి 9:- రుస్సా కెప్టెన్ గాను వెసిడెంటు ప్రాప్తపరు తెయడ్లగు గారు పెట్రోగ్రాదు సంగతి సంబర్ధములను విచారించి ఇట్లు తెలియబరచుచున్నారు. మట్లచెట్టు లేక పెట్రోగ్రాదు నీపడుచున్నది. కాటకమహాదేవత సగర మును వశపరచుకొనినది. ఆహారములేక ప్రజలు మౌడీపోవుచున్నారు. బొగ్గుచాలమిని నీటిసరఫరా ఆగిపోయెను. ప్రజలు నేనానడినుండియు కాలుకలకుండియో నీళ్లకు తెచ్చుకొనుచున్నారు. వహాకోగముల సర్వక్ర వ్యాపించుచున్నది. మందులేమియు లేకున్నవి. నాలుగు అనుషక్రము మాత్రము తెరువబడుచున్నవి. అధికారులు ప్రజలను కాపాడబాల కున్నారు. దోపిడిదారులు ఇన్వెనసారము ప్రజలకు దోచుకొనుచున్నారు. వ్యక్తులేవరి ఎప్పుడైన తమను పరిమర్చించును గదా యిటు అస రిప్ప అచటి ప్రజలకు మరియొక ఆశ యేడియు లేకున్నది. వారు బోలైవిస్టుల నెదిరింప యత్నింపలేదు. ఇరరకోముల దూషింపకు లేదు. భగవంతు దేవైన బ్రతుకు తెరువుకావునను ఆక వారి కెంతమాత్రమును లేదు. త్వరలో నునురులగైకొమ్మని వారు వ్యవ్యవేశికకు పోగ్గించుచున్నారు.

రుస్సాలోని బ్రిటిషు ఖైదీలు.

కోకను హేగను, జనవరి 9:- రైటరు విలేఖకుడు సంబర్ధించగా బ్రిటిషావుగా రిట్లు చెప్పిరి- ఏ మాత్రమునై వైదీలను విడుదలగునను అంకము ఓ గార్డీ గారిలో నిర్ణయింపబడినది బ్రిటిషావుగా రు చెప్పిరి. ఆర్మెంగలు ఖైదీలను విడచునట్లు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారచటి బోలైవిస్టులను బలవంత పెట్టగలరో లేదో అయంకేమనుబట్టి అంతయు నిర్ణయింపబడును. రుస్సాలో నిర్బంధింపబడిన బ్రిటిషు స్త్రీలలో అనేక మంది విడుదలబడిరి. బ్రిటిషావుగారే అట్లు విడచి బెట్టించిరి. లండను నం దలి రువ్యకులను కొందరు విడుదలపెసినదని ఓ గార్డీ గారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిని హెచ్చరించిరి.

బాస్సా బ్రాగ్డారు రెయిలు మార్గము

బాస్సా, జనవరి 13:- బాస్సా బ్రాగ్డారు రెయిలు దారిని సడచు మొట్టమొదటి రెయిలునుండి నేటిరాత్రి బాస్సా నుండి బయలుదేరును. దానిలో చాలమంది ప్రయాణికులు చేయుదురు. అరబ్బీయెగురు లెండకో యుండురు. 16 వ తేదీనాటి మధ్యాహ్నము బాస్సాదు సౌతువేసనుబద్ద ప్రత్యేకత్వము జరుగును.

రెయిల్వే పనివారలసభ

లండను, జనవరి 8:- సర్ ఎరిక్ గెడ్డినుగారి యజమాన్యమున నేటి మధ్యాహ్నము 2 1/2 గంటలసేపు రెయిల్వే పనివారలు పెన్సెనభ కేసిరి. కార్యక్రమము చాల నెమ్మదిగ జరిగెను. గెడ్డినుగారిట్లు చెప్పిరి. గతర్న మెంటువారు పనివారల కోరికలు పెక్కిటికి సమ్మతించిరి. కాని మాఖ్యమాత్రములో మాత్ర మించుకయ్యెను కారుణ్యమును చూపకు. కొత్తప్రతిభాధిక నాచరణలో పెట్టి చూడవలయు నని మంత్రివర్గమువారికి చాల ఆతురతగ నున్నది. గ తర్న మెంటు వారి నూచనలకు కార్యములు చెప్పు అధ్యంతరములకు జాగరూకతతో వినినందులకు గెడ్డినుగారిని ధామనుగారు స్తురియించిరి. ఈ యంకేమ లన్నియు ప్రతినిధుల సభ కర్పించ బడుననియు, అనంతరము గతర్న మెంటువారి కొత్తవర్తులకు నేవనలు యూనియను వారు కేరగిన ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెదననియు ధామనుగారు చెప్పిరి. అన్ని కేటలవారి కంగీకారముగ నుండునట్టి యేర్పాటులను కేమలుకు గతర్న మెంటువా రాకురత నె. దుచున్నారని గెడ్డినుగారు చెప్పిరి. ఈవిషయమున నేవన అయూనియనువారు వారి చేత వైసన్ని విధముల వ్రాయెత్తిం చెదరని ధామనుగారు ప్రకత్యుత్తర మిచ్చిరి.

లండను, జనవరి 15:- రెయిల్వే పనివారల వైఖరి కష్టముగ నిర్ణీతము కాబట్టును ప్రభుత్వమువారి కీడుగుము త్రిత్యుత్తరముగూర్చి జరిగినచర్చుచాత్రము బాగుగనున్నది. సభ నాలుగుగంటలసేపు జరిగెను. చర్చ చాల క త్సానావంతముగ జరిగెను. తుద కేయంకేమ ను తీర్మానింప బడలేదు. కొన్ని మాత్యులను బట్టిచూడ ప్రతినిధులు సమాధానమున కంగీకరించుటయే మేలవనట్లు తోచుచున్నది. నేవనలు యూనియనువారికత్రిక గతవారము జరిగిన కార్యక్రమమును గూర్చి కొన్ని విషయములను తెలియబరచినవి. రెయిల్వే పని నెన్నియో గ్రే సలకు పెట్టి స్థిరముగ నేర్పరుపవలయు నను నూచన అంగీకరింపబడినట్లు దానిలో ప్రయోగపడెను. సాధ్యమగునంత ఎక్కువరేటును, ముద్దభక్త్యమును ప్రతిగ్రేసువారికి నీయవలయునని కోరుటకు సభ వారు నిర్ణయించిరి.

స్కేలు తగ్గుటయు, హెచ్చుచుండుటయు బాగులేదని సభ వారానూచనను నిరాకరించిరి. గతర్న మెంటువారి నూచనల ప్రకారము వెల్లడించి కార్యకులకి మాన్యుల లాభము చేపూరకుండుట బాగులేదనియు, వారికిగూడ అభింషానట్లు చేయవలయుననియు, ఏసమాధానమునకు ప్రభుత్వమువారు నేవనలు యూనియను వారును సమ్మతింతురో అట్టి వాసే విరిపు కార్యకులపట్లగూడ గావించవలయుననియు సభవారు తీర్మానించిరి. తీర్మానములన్నియు సర్ ఎరిక్ గెడ్డిను గారి కంఠబడెను ఈమూడు రూపముల రాయబారములకు చెదగొట్టి కార్యకులు మరల మొదటికోరికలనే కోర నారంభించి రినియు, వాటికి ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించకలాల రియు గెడ్డినుగారు వ్రాసిరి.

స్త్రీలు యుద్ధములో నొరించిన సహాయమును బాధకార్యముగ లండనులో పెన్సె సౌధము కట్టబడును. సౌధమును కట్టుటకు లండను సగరమున కొంత ప్రదేశము మూల్యమునకు, తీసికొనబడెను. ప్రపంచములో స్త్రీల ప్రభావముకటి సందతి కిది తెలియబరచుట మాఖ్య ప్రతికముగ నుండవలయు నని యుద్ధకేరెంబడెను.

ఫ్రేటలు ఆరు వాంగ్ల నైకోద్యోగివై మోపబడిన నేరములలో అనేకము త్రోసివేయుటకై. కొన్ని ఖాతుసంక బడి కారాగృహ వాసశిక్ష విధింపబడెను. స్త్రీ చక్రవర్తిగారు బ్రిటిషు ఖైదీల కారకు చాల సహాయ మొనరించెనని చెప్పి శిక్షను తగ్గించిరి. కొలది దినములు కారాగారముం దున్న పిదప నరకు విడుదలబడును.

జనవరి 6-వ తేదీ నాటిరాత్రి 15 గుకు మనుష్యులు కాటలోనియా నేవనలు పెదరేమను అభ్యుత్సాహి ఎదిరించి తుపాకులనుగాల్పిరి. అతనికి చాలదెబ్బలు తగిలెను. మరునాడు 200 మంది పట్టుకొనబడిరి. వారికల్లుము మూసివేయబడెను. వార్తాత్రిక నిలువడెను.

అరగోసావద్ద నున్న ఫిరంగి నైసకులం దంతట కలనా ముద్దపించె ననియు, ఒక ఉద్యోగి యు, పార్శ్వమును చంకబడిరినియు, రాజనైసకులు అల్లరినణచిరినియు, కలనానును, ప్రాప్సావారతినవాడు చంకబడి ననియు మాడ్చిద్దునుండి సంకేతము వచ్చుచున్నది.

హంటరుసంఘము

బొంబాయిలో విచారణ.

(మా స్వకీయ నిలేఖనములనుబట్టి)

బొంబాయి, జనవరి 15. - హంటరు కమిటీ వారి క్షేత్ర యదయము విచారణ ప్రారంభించి పోలీసు డిప్టీ కమిషనరు సాక్షుల ఫిల్మ్ (వెనెడన్స్ మేటీరియల్) అప్రెన్సు, పోలీసు నూటంటెండెంటు వాకర్ గార్లనుండి సాక్షులను పుచ్చుకొనిరి. ఏప్రిల్ 11 వ తేదీని పోలీసు ప్రాంతము నందు చిల్లర అల్లరులు జరిగినపుడు వా రక్కడకు వెళ్లిరి. అంతటినో బొంబాయియందు జరిగినవలెన విచారణ పూర్తియయ్యెను.

విచారణ సర్ కిట్టిజనాంగీరు మందిరమునందు జరిగెను. ఒక గంట మాత్రమే విచారణ జరిగియుండెను. చాలమంది మాచుటకువచ్చిరి. భారీపురు కంపుగారు గవర్న మెంటు పక్షమున హాజరైరి. నైకి హెడ్డు క్వార్టర్స్ ప్రతినిధిగ రెస్టి నెంటుకర్నలు వినుమాంగురగారు వచ్చిరి.

మార్పుగారు.

డిప్టీ కమిషనరు సాక్షులను మొదట సాక్షుమిచ్చిరి. హంటరు ప్రభువు ప్రక్షింప వారిల్లు తెలిపిరి. వంజాయిలో నల్లరి జరిగిననంతటి ఏప్రిల్ 10 వ తేదీని తెలిసి ఎమిజనలతో నూని పోలీసు వారిని నిర్దుష్టము నందిమి. ఏప్రిల్ 10-వ తేదీ రాత్రి ఖలేగ్గరమునందు అల్లరులు జరిగెను. పోలీసువారు మూకను వంపించివేసిరి. 11-వ తేదీ పోలీసులోని కొంత గండ్లగోళము కలిగెను. అక్కడ చాలమంది ప్రజలు ముగి ట్రామాకా రులకు ఆపివారికి నష్టము కలిగించి పోలీసువారిమీద రాళ్లు దువ్వెరి. దానివలన నలుగురుకు చాలదెబ్బలు తగిలెను. నేను 11½ మొదలు 2½ గంటలవరకు పోలీసులోనుండి అల్లరిని చూచుచుంటిని. రెండు గంటలకు ప్రతిమించుచున్నదని తోచి నైనికులను కంపును కమిషనరునకు తెలిపాను వంపించిరి. గవర్న మెంటు హాజరునండి పోలీసు నివయమునకు పోవుచుండిన కొందరు ఆర్మిక రాకులు పోయిపోని వివాదక పోవుచుండుట తటస్థించి వారు మూకలను నిడగొట్టిరి. మూలలో 5 వేల మంది యుండును. వాలో 70,100 మంది పోలీసు వారుండిరి. వారు చాలినంతమంది లేక నైనికులను కంపును కొలిచిరి. రెండుగంటలకు కొంత పరాధిసేవ మద్దతువచ్చెను.

శ్యామూర్తి రాంకినగారికి సాక్షి యిట్లు తెలిపెను:- హిందువులకును కేయ, యహూగారికికేయి అని మూలలోని వారుకేలు వెట్టిరి. వారిని వంపించి వేయటకును మార్గమున కడ్డులేకుండ వేయటకును పోలీసువారు ప్రయత్నించుచుండిరి. కాని వారి కది స్వాధీనము కాలేదు.

నెటల్వగుగారికి సాక్షి యిట్లు తెలిపెను - గాంధీగారి పట్టుకొనినట్లు తెలిసి ప్రజలలో ఆందోళనము కలిగెను. వారిని పట్టుకొనిన నంగతి 10 వ తేదీ మధ్యాహ్నము తెలిసి ప్రజలు ద కాణములను కట్టివెట్టి బ్రాహ్మణ, మోటరుబండ్లు చున్నగు నవి నడుచుచుండ వేయటకు ప్రయత్నించి చాలమంది హిందూమహమ్మదీయులు మూగిరి. వారు బ్రాహ్మణ బండ్లవద్దగిండుటచే వారికి గవర్న మెంటుమీద న్యతిరేక భావ ముండినట్లు భావించుచున్నాను.

ఈ సందర్భములో చివర్లగారు చాలనేపు సాక్షిని ప్రక్షింపిరి. బ్రాంకేం వెనీ కొంతవరకు గవర్న మెంటువారి దని ప్రజలు భావించు చున్నట్లు యే కారణముచే తల తిరిగి నైపు గారిని యదుగురు మూలలో చాలమంది దుకాణములలో వనిచేయవారుండిరి. ట్రామాకా కం వెనీలో చాలమంది భారతీయులకు చాలా నష్టము కలిగి తెలుగువారు. మూలలోని వారిలో కొందరు భాగ స్వాములుండిన నుండవచ్చును. దుకాణదాళ కీసంగతి తెలియను. ట్రాక్టోకం వెనీ బాటలను బహుళోపేక్ష లాజీ విక్రయించుచుండునని నూచించివచ్చును వాట్లు పోక్కుత్తర మిచ్చిరి:- వారికిసంగతి తెలియక పోవచ్చును. నీరుపోసి చుంటు నార్పివేయు యంత్రమును ధ్వంసముచేసిరి. ఇంతకంటె వారికి ప్రభుత్వమునందు న్యతిరేక భావ మున్నదని నేనుచెప్ప నాలను.

ఇంతమాత్రముచే ప్రజలకు ప్రభుత్వద్యేషము కలదని తలచుటకు నీలులేదని చివర్లగారు నడిపిరి. ప్రజలకు ప్రేమ కలిగినపుడు వారు ఆస్తిని ధ్వంసము చేయుదురు. బొంబాయిలో వారు కట్టిన మందిరములను ధ్వంసము చేయలేదు. వానిని ధ్వంసము చేయుటకును ఆలోచించలేదు.

జనరలు భాగోగారికి సాక్షి యిట్లు తెలిపెను:- చాల రాళ్లుదువ్వెరి. వీధులు రాళ్లమాయమై యుండెను. కొద్దమరా తుత్తు చేయటమై రాళ్లుకు నిలక యుండిరి. వారిని వారు తీసి కొని కొట్టుచుండిరి.

జగత్నారాయణగారు సాక్షిని ప్రక్షింపిరి. ట్రామాకా లను నడువవద్దని ప్రజలు కోరుచున్నకు వివక ట్రామాకాలకు నడవినపుడు వారు రాళ్లుకువ్వ వారంభించిరిని చూపుటకై వారు ప్రక్షింపిరి.

మూలలో చాలమంది దగ్గర చుడ్డుకర్రలుండి పోలీసు వారికిని వారికిని పోట్లాట జరిగినని నుల్లాను అహమ్మరుగారు ప్రక్షింపి సాక్షిచే చెప్పింది. స్థితిగతులు చాల విషమించె ననియు నైని సాహాయ్య మవసర మగు సంతిస్థితి కలిగి యుండెడి దనియు సాక్షి చదివెను.

అప్రమగారు

చిఫ్ (వెనెడన్స్ మేటీరియల్) అప్రమగారిల్లు సాక్షులను లో తెలిపిరి:- పోలీసు కమిషనరుగారు కోరుటవలన నేను పోయిపోసి ప్రాంతమునందలి వీధులలోనికి వెళ్లితిని. నేను వెళ్లిపోయినపుడు వారు కదిలి దానివెలక తిరిగి మూచుండిరి. స్థితిగతులంత విషమించలేదు. తరువాత నులధముగ విషయమిండుటకు సలభము నుండెను. అప్పుడప్పుడు వానైపురు రాళ్లు దువ్వెరి. నామీదవేయి నుడ్డకేసుతో కుప్పిలే మూచెప్పలేదు. బ్రాహ్మణ ట్రామాకా లకు అడ్డుతగ రాళ్లుకువ్వలు వెట్టి బండ్లకు నకువకుండ చేసిరి. పోలీసువారు ఒకములకుండి తీసివేయుచుండ వారు తిరిగి రెండవవైపునండి అడ్డుతలు వెట్టుచుండిరి. నేనుడివత్తుకు ప్రజలు బహిరంగముగ దాడులుచుచేయలేదు. పోలీసువారు కొన్ని క్రమక చులలో మూకను అదుపు ఆజ్ఞలతో వెట్టిరి. కొన్ని పోట్ల కొంత నిరోధము కలిగెను. గంధీగారు కచ్చిరినియు సమాప్త పువార సభ జరుగుననియు తెలిసినపుడు, వారికి పోవాడు రండియని చెప్పుకొని వారు వెళ్లిపోవుచుండిరి. గంధీగారు వచ్చిన నంగతి విని ప్రజలు సంతోషించిరి.

చివర్లగారికి సాక్షి యిట్లు తెలిపెను:-

గంధీగారిని పట్టుకొనిరిని తెలియుటచే నల్లరులు జరుగుటకు కారణమైయుండును. మూలలో కొందరు దుర్మార్గులుండిరి. ఉమరు సోదాని గారక్కడకు వచ్చిరి.

జగత్నారాయణగారికి సాక్షి యిట్లు చెప్పెను:- వానైపురు వరు రాళ్లు వచ్చి పడుచుండిన పుడు కొందరు భారతీయులు చేతులెత్తి వారి కడ్డుకుండి రాళ్లు నామీద పడకుండచేసిరి. రాళ్లుకువ్వ వద్దని వారు ప్రజలకు పోత్పాహతురదిరి. ఎడతెగక రాళ్లు కవ్వక అప్పుడప్పుడు గుప్పునుండిరి. ఒకరిద్దరు యూరోపియన్ ఉద్యోగులకు దెబ్బలు తగిలెను. ట్రామాకాలోనుండి ఒక యూరోపియన్ స్త్రీనిమాత్ర వారు అల్లరిచేసిరి. ఇంతకంటె వారు వికాపియాలకు కొట్టలేదు.

కంపుగారి కిట్లు సాక్షి తెలిపెను:- పోయిపోసిలో యూరోపియన్లు లేరు. గవర్న మెంటు యూద్యోగులు బ్రాహ్మణలో వెట్టుచుండిన వారు తప్ప మరెవరుకను లేరు.

వాకరుగారు.

పోలీసు నూటంటెండెంటు వాకరుగారు తరువాత సాక్షుమిచ్చి వారు ప్రభువుగారి కిట్లు తెలిపిరి:- పోయిపోలము 8 గంటలకు గంధీగారు పోయిపోకి కచ్చునవ్వకు నే నక్కడ గలను. గంధీగారు వారియనుచుండును రెండుమోటారులలో వచ్చిరి. వారినిమాది మూకలు సంతోషముతో కేలు వెట్టెను. మూకల కక్కడనుండి వెళ్లిపోయి సముద్రపుట్రాడ్డు నకురవ్వని గంధీగారు చెప్పిరి. వారు వెంటనే వెళ్లిపోక తరువాత మెల్లమెల్లగ సముద్రపు ట్రాడ్డునకు పోయిరి. మరి కొంతనేపు మూకలు విడిపోకుండ నుండిన యెడల తుపాకులను కల్పకగినంత విషయముగ స్థితిగతులుండెను.

శ్యామూర్తి రాంకినగారికి సాక్షి యిట్లు చెప్పెను:- అల్లరి చేసినవారిని 25 గుర్రులు కట్టింది. గంధీగారు వచ్చెదరు కదా మూకలు వానినంత టుయే విడిపోవునని పోలీసువారును, నైనికులును కనివెట్టుకొని యుండిరి. మేముట్లు చేసితిమి. చివర కది యువయుక్తయ్యెను.

చివర్లగారికి సాక్షి యిట్లు చెప్పెను:- గంధీగారిని స్వయముగ నేనుకపోవుటవలనను, వారుస్వయముగ మోటారు యుండిరిని తెలియకవారిని విడిచివెట్టిరినియెరుగవారు వెంటనే వెళ్లిపోయి యుండెను.

జగత్నారాయణగారికి సాక్షి యిట్లు తెలిపెను:- గంధీగారిని పట్టుకొనిరిని తెలియుటచేతనే మూకలల్లరి చేసి

యుండును. మరియొక కారణ ముండునని తలచను. గంధీగా రుండినపుడే ఆర్మిక నైనికులు మూకలకు విడగొట్టి వారంభించిరి. పోలీసువారు తూకలేదని తలచి వారట్లు చేసియుండుదురు. పోలీసుకుతుకలేదని యెండుకు భావించిరిని వారామున గాన అకుగ తాను దూరముచుండి చూచి యట్లుకొని యుండునని సాక్షి చెప్పెను.

అంతటినో బొంబాయిలో విచారణ పరిపూర్తియయ్యెను.

నూజవీరు హరికథలు.

15 వ తేదీని నూజవీరులో విజయనగర వాస్తవ్యులకు ఆంధ్రులందలమున హరికథా కథన దక్షులలో నగ్రగణ్యులు నగు బ్రహ్మశ్రీ ఆదిభాట్ల వారాయణదాసుగారిని వాలంకీ త గజామాఘల గావించి సుకీర్తనముతో నూజేడిరి. త కీర్తన హాదాను లందకును భక్తి గీతములతో పాకలకు భక్తి కరవకులు గావించిరి. వాటి సాయంత్రమున నూజదాసుగారు శ్రీ గాయనమును నూర్చి ఆదియనోహముగ నహవాన్తర్య కవితాధారకు గాంధర్వవిద్యాకాలమున కథా కథనసామర్థ్యమును వెల్లడించుచు హరికథ గావించి సభారంగ మున కిటుకటలాడుచుండిన జమిందారులు సంతోషము యు ద్యోగులు చున్నగు సభ్యులకర్మధి కానంద మును కలుగ జేసిరి. మిచ్చాపురము జమిందారుగారు దాసుగారికి రు 500 ల వెలయు బంగారు గొలుసును బహుమానముచేసిరి. దాసుగారు స్వగృహమునకు నభ్యులు చాలనార్పించిరి. సభాకార్య దర్శివాసుగారిని చాల ప్రశంసించి అభినవానివాడు విరచించెను. నూజవీరు జమిందారుల ఔదార్యములకు కొనియాడెను. ప్రజలు వాట కనుకలన ప్రవకురదిరి విశ్వపురుషాణులకు వెట్టింది వేలకొలది ప్రజలకు తోడ్పడిన మిచ్చాపురము జమిందారు గారిని చాలశ్లాఘించెను. (తంతివార్త)

బర్మాబియ్యము:- బర్మాబియ్యమున 17,00,000 టన్నులను ఎగుమతి చేయుటకు నీలగునని అంచనా వేయబడి నది. వెలకటికంటె లక్షలున్నట్లు తగ్గింది. ఈ సంవత్సరము పాగుబడిభూమి విస్తీర్ణము మోర్చినది గాని ములివాగు చాల నెండునకు నకాలమున మూర్చులు జరిగినందునకు కొన్ని పోట్ల పుట కిగిండునను నకుకు తగ్గింది. దక్షిణదేశమున 100 కి 60 నెంతునను ఉత్తరమున 60 నెంతునకు నంటకుండిరి. రంగూను నుండి కాంజీబాయ్ కి ప్రేవేరి మార్చి నెలలోను మొరినకుకు రంగూనునుండి ఫిప్రెవేరి నెలలోను బెసేనుకుండి మార్చి నెల లోను ఎగుమతులకు మూర్చి మోదరుల నియంత్రణన రంగూను బియ్యము కమిషనరు ప్రకటించెను. మొత్తము 4700 టన్నులు కావలెను. నువకుల ఖరీదకుండుము 15 వ తేదీని రంగూనులో సమావేశ మగును.

నైకి నేరనుండి తప్పింపబడిన అరగుమస్తాను తమ పోషణమున కేసెన ఉపకారవేతనము నీయరుననదని కోరు టకు జనవరి 10 వ తేదీని హైదరాబాద్లోని కేగిగారి ప్రధాన మంత్రి ప్యాంజున కేసుకులన సజని గానక ఇస్తలుబాలికులను విమోనములనై ప్యాంజున కంపుటకు నిశ్చయించిరి.

బ్లాకంబర్లు కంగారు విమోనముతో బ్రిటిషు వైమో నిక దక్షిణ ప్రురమున పరీక్షించి చూచెదరు. ఆవిమోనము బులై నెలలో ఇంగ్లండునుండి బయలుదేరును.

నీన్ను ఫెయినరులు మార్గరు, బొంబాయి, తుపాకులు మొదలగువాటిని పట్టుకొని జనవరి 10 వ తేదీని కాస్తీ మార్క్స్ ట్రువద్దకున్న పోలీసు భారకీసుల నెదిరించిరి. పోలీసువారు వివరకు వారిని తరుమరలిగిరి.

పట్టణము సైపల్ ముక్కు-పొడి

ఈమక్కు-పొడి మిగుల శ్రేష్ఠ మైపాగాకుతో తయారు చేయుచున్నాము. ఒకరడద ఉపయోగించి చూడండి. పీక 1 కి రూ 4-8-0. శేత 1 కి రూ 1-0-0. సోప్టిక ప్రత్యేకము.

కె. ఆర్. శేషు అందుకో, 23, కృష్ణకృపనాయకుని అగ్రహారము, మదరాసు.

Mr. Sharp Remonstrated.

Sir Chimanlal Setalvad pointed out that there did not warrant his characterising the demonstration as anti-government excepting so far as it was anti-government in having been due to Mr. Gandhi's arrest effected by the Government. In all large crowds unruly elements as a rule get out of control and inflict damage on property. In Bombay there was no attack specially directed towards Government property as police buildings etc., nor were they chosen as objects of attack.

World's News.

REUTER'S AGENCIES.

England

Railway Men's Meeting.

Cabinet's Anxiety to Reach Settlement.

LONDON, January 14. The meeting of Railwaymen with Sir Eric Geddes this afternoon lasted two and a half hours. It is reliably stated that the proceedings were of most friendly and frank nature. Sir E. Geddes stated that the Government was prepared to make very substantial concessions but was unwilling to yield on general principle. The Cabinet was anxious to give the new scheme a fair trial. Mr. Thomas thanked Sir E. Geddes for carefully considering men's objections to the Government's proposals and said that the matter would be fully submitted to a meeting of delegates this evening and that the National Union of Railwaymen would subsequently reply to the Government's new offer. Mr. Geddes emphasised that the Cabinet was anxious to reach settlement acceptable to all parties. Mr. Thomas replied that the National Union of Railwaymen would do all they could in this connection.

Standardised Wages Demanded.

LONDON, January 15. Although the railway position is indefinite the adjournment of the discussion on government's reply is regarded as a hopeful sign. The delegates participated in very lively four-hour debate without coming to any decision. Some delegates emphatically declared that mere modifications of detail and removal of certain anomalies would not meet the demands of branches and that only Government's acceptance of principle of standardisation based on highest wages plus war bonus and government's abandonment of ending scale would justify the delegates in voting for settlement. Meanwhile the official organ of the National Union of Railwaymen partially lift veil on last week's proceedings.

Standardisation of Railway Work.

The organ publishes the official report of the meetings showing that the only one item of Government's offer was accepted, namely, standardisation of railway work by elimination of a large number of grades. The meeting resolved to demand standardised wages based on the highest rate of wages plus war wage in each grade concerned.

Principle of Sliding Scale Rejected.

The meeting rejected the principle of sliding scale, based on the cost of living, because the cost of living was not only a factor on which wages should be fixed and would tend to stereotype the present standard of comfort and prevent any improvement being obtained irrespective of how productive forces of society may improve.

The meeting demanded that the large number of railwaymen excluded from proposals should be included, also that any settlement should be applicable to Irish railwaymen. The decisions were communicated to Sir Eric Geddes who wrote that the delegates had thrown over the results of the whole three months' negotiations and had reverted to the original demands which the Government had decided could not be conceded.

Release of Private Fratel.

The Court Martial Proceedings.

LONDON, January 10. Private Fratel, who is now undergoing twelve months' imprisonment, will shortly be released, as His Majesty has remitted nine months of the sentence in view of the evidence at Court-Martial that he did much to relieve the sufferings of our men and that he was compelled to carry out his duties in circumstances of unparalleled difficulty and privation. His solicitors add that he has been reduced to the ranks and dismissed from the service. The Court-Martial proceedings have just been promulgated. Private Fratel's imprisonment was directed to run from the date of conclusion of the trial on October 31st. Therefore he is being released after confinement of a few days only. The solicitors state that the Court found the accused guilty of five more or less minor charges and he was acquitted on the remaining fourteen charges.

National Patriotism in U. K.

Voluntary Contribution to National Debt.

LONDON, January 10. An anonymous correspondent writes to the "Times" that he has authorised the Treasury to cancel bonds, valued at £120,000 a substantial portion of his fortune, as a contribution to the National Debt, because expenditure on the War helped to preserve his estate and he was unable to serve personally.

Employment of Disabled Men.

LONDON, January 10. The King's National Roll now contains the names of 9,500 firms which have undertaken to employ disabled men.

A "Palace of Women."

LONDON, January 10. A Palace of Women estimated to cost one million pounds is projected as an International memorial to women in connection with the War. A site has been provisionally secured on the river near Parliament and it is intended that the building shall be a world centre for the dissemination of information regarding all phases of women's activity.

Coal Shortage.

Explanation of Causes.

LONDON, January 10. The seriousness of coal shortage has been accentuated by a gale holding up the work of steamers. Many depots

in London and the provincial towns are without stocks. Scarcity is most marked in the coal exporting centres of Swansea and Jarrow where the poor are suffering from a fuel famine. Many works in the Swansea district are temporarily closing down. The Municipality of Liverpool is opening yards to supply the poor. Coal merchants attribute the shortage to coal owners' neglecting the domestic consumers' favour of industrial undertakings and export on which profits are larger but the Coal Association in a statement issued last night declared, that the shortage was due to seasonal difficulties.

Bristol Steelworks.

LONDON, January 10. Messrs. Guest Keen and Nettlefolds, iron and coal masters of Birmingham, have acquired controlling interest in John Lyssaght Limited, Steelworks in Bristol. It is reported that the price paid was £½ millions.

Kitchener Scholarships.

LONDON, January 10. Eighty-six Kitchener scholarships, to the total value of nine thousand pounds annually, have been granted to the sons of officers and other ranks. Three thousand annually have been granted to sons of officers, and other ranks. Three thousand seven hundred and eighty-eight ex-service men have been settled on land on holdings totalling 51,697 acres.

Major-General Feilding.

LONDON, January 10. Major-General Feilding is retiring from the London Command.

War-Office Wash-outs.

Girls Aeroplane to Paris.

LONDON, January 10. Headed by banners inscribed "War-Office wash-outs" a deputation of demobilised women clerks called at Downing Street to-day to demand maintenance allowance. As Mr. Lloyd George was in Paris, it was decided that two girls should aeroplane to Paris to interview the Premier.

Allied Warships at Odessa.

Populace Regains Confidence.

LONDON, January 9. Six Allied warships have arrived at Odessa. Their presence has reassured the population and it is probable that the town will be defended if the Bolsheviks attack it.

German Representative in London.

LONDON, January 9. It is understood that the Hamburg Senator, Herr Staumer will be the first German "Charge d' Affaires" in London, but a formal application on the subject has not yet been made.

Antarctic Aerial Expedition.

A British Project.

LONDON, January 9. A Blackburn-Kangaroo will be the aeroplane used in the projected British Antarctic aerial expedition. It will leave England in July, and the actual flight will start from Great Britain. It is intended that the machine will fly across the Great Glacier and known but "unknown" mountains, the altitude of which is twelve thousand feet. The machine was one of the latest fighting bombers actually employed in November, 1918, in anti-submarine patrolling. It measures seventy-five feet from tip to tip and is fitted with twin engines which can develop 550 horse power. It will also be fitted with skis instead of wheels. It is proposed to take a crew of four and also a sledge, tent, cooking-stove, and ten weeks' provisions of approximate weight of seven and a half hundred weight.

Cargo Steamer Strikes Rock.

LONDON, January 10. During the violent gale in the Channel, the cargo steamer "Trevel," Calcutta for Dundee, struck Kimmeridge Rock between St. Albans Head and Weymouth. She is likely to become a total wreck. Tugs are standing by and Weymouth lifeboat has gone to the scene.

Russia

Plight of Petrograd.

Populace's Terrible Condition

LONDON, January 9. Professor Zaidler, President of Russian Red Cross, who has investigated the condition of Petrograd, declares that owing to want of fuel the Capital is becoming a desert. Terrible famine reigns in the City, and if the unfortunate population was not already accustomed to live on what people in normal circumstances would never eat, the inhabitants would be literally without food. The water-supply has been stopped owing to shortage of fuel, and the inhabitants draw water from the Neva or canals. Epidemics are widespread. They include spotted typhus and Spanish influenza with various complications. There are no medicines whatever and only four hospitals are open. The authorities are powerless to guard public safety, and gangs of robbers prevail in the deserted quarters of the city. The only hope of the wretched inhabitants, says the Professor, is that death may put an end to their sufferings. They no longer resist the violence of the Bolsheviks or blame other nations for not saving them from torments. They cherish no more hopes of being saved and put no more hope in what the spring may bring, but wait only for death to deliver them.

Bolshevist Activities.

LONDON, January 10. A Bolshevik wireless claims the capture of Karsasov in Siberia with 60,000 prisoners.

LONDON, January 10. The "Morning Post" learns from Warsaw that a strong Rumanian force is marching on Odessa to defend it against the Bolsheviks. Several British divisions have been ordered to march through Volhynia to relieve Kiev.

Bolshevik Plunders.

LONDON, January 10. The specially appointed Commission has reported that, in one section of Kuban territory, the Bolsheviks pillaged and destroyed property worth over ninety-three million roubles and sacked forty-nine thousand peasants' farms. The confiscated stock and produce was worth over forty five million roubles.

[Associated Press]

RE-BOLSHEVIKS.

An Interview with a Russian Officer.

BOMBAY, January 13. The "Times of India," publishes an interview with Colonel Luchinsky, a Russian officer now in Bombay on route to Vladivostok to fight Bolsheviks who attributes Bolshevik victories against Denikin and Koltchak to Lenin's successful propaganda misleading ignorant Russian masses that Denikin and Koltchak are fighting for the restoration of Czarism. India has nothing to fear from the military point of view but Lenin would do all possible to spread by propaganda ideas of Bolshevism skillfully dressed up to suit local consumption.

France

War Criminals.

Allied Conference in Paris.

LONDON, January 9. PARIS:—Lord Birkenhead, the Lord Chancellor, and the Attorney-General have held a Conference with their French, Italian and Belgian colleagues for the purpose of framing a list of war criminals, the surrender of whom to be demanded. The subject is difficult owing to necessity of sifting conflicting evidence and delicate cause no loophole must be given to Germany to gain of injustice. The British delegation may remain in Paris for a fortnight.

League of Nations.

Meeting to Consider Fiume Problems.

LONDON, January 9. PARIS:—The League of Nations is being convened. President Wilson next week. The meeting will be public and will be somewhat informal. It is not considered an official inauguration, but is being held in order to permit the Committee connected with the League to begin work. The British and French Governments have submitted a plan to Signor Nitti as a basis for discussion, suggesting the creation of Fiume as a separate neutral entity on the lines of Danzig and distributing the islands between Italy, Jugoslavia and the city of Fiume.

America

America and Peace Treaty.

President Favours Referendum.

LONDON, January 10. The "Times" learns from Washington that President Wilson favours an immediate referendum on the Peace Treaty the machinery for which could be applied within two months.

Germany

Strange Reports about German Government.

LONDON, January 10. BRUSSEL:—Strange reports are being brought by travellers from Germany that the German Government has been overthrown. Socialists are masters of the situation and that general strike has been declared throughout the unoccupied territory. No confirmation is to be obtained.

Ex-Kaiser and Hohenzollern's Future Residence.

LONDON, January 10. BERLIN:—The Baden papers publish Amsterdam reports that Ex-Kaiser, in view of the ratification of the peace, will call Hohenzollern family to a conference to discuss Hohenzollern's future residence and property question.

Ex-Kaiser's Extradition.

Tribunal of Neutral Judges.

LONDON, January 10. BERLIN:—A resolution was adopted at the meeting, at which Von Gertlach and Eduard Barthelemy spoke, that the attempt to oppose Ex-Kaiser's extradition must be regarded as a political crime and that it was in the general interest that the tribunal should be composed of Neutral judges.

Spain

Spain.

Attack on President of National Federation.

LONDON, January 7. BARCELONA:—Fifteen men attacked the President of the National Federation of Catalonia last night, seriously wounding him with revolver shots. All escaped. Two hundred arrests were made this morning in the Trade Unions whose headquarters and clubs have been closed and newspaper suspended.

Mutiny at Aragona.

A Madrid message announces a mutiny in the artillery barracks at Aragona where an officer and sergeant were murdered. Loyal troops crushed the rebellion. A Spanish instigator was killed.

Mexico

Earthquakes in Mexico.

Eight Villages Overwhelmed.

Heavy Loss of Life.

LONDON, January 9.
MEXICO CITY.—Fresh earthquakes have occurred in the north-west of Vera Cruz. Eight villages have been overwhelmed and an immense lake now stretches over the devastated area. A few craters have opened in the volcano at Orizaba, where the bill has split open and sulphur, fire and lava are being thrown long distances. Panic reigns at Cordoba and Orizaba. Experts believe that the fact that the supposed extinct volcano at San Miguel has again become active explains the earthquake. In the State of Puebla, which has been devastated, the dead are officially estimated at three thousand. Scores of injured perished from starvation after the earthquake.

Ireland

Another Sinn Fein Attack.

LONDON, January 10.
A hundred Sinn Feiners, with bombs, revolvers and shotguns, last night attacked the Police Barracks at Casteel Blackett, County Galway. A Sergeant and a constable, the sole defenders, replied with volleys refusing to surrender. A patrol of four constables two miles distant heard a bomb exploding against the barrack wall and running across the fields took the assailants in the rear, compelling them to retire.

Turkey

Turkish Settlement.

Mandatory Power Still Unknown.

LONDON, January 9.
It is explained in British delegation circles that George's statements regarding Turkey that there was a Keeper of Gate should be interpreted as referring only to guardian-ship and control of Turkey. Question as to what will be done with and what power will be asked to have Mandate is suspense.

Arabia

Arab Disturbances.

Abu Kamal Reinforced.

BASRA, January 14.
An Official "communiqué" states that further disturbances have occurred at Abu Kamal which was attacked by small bodies of hostile tribesmen on January 11th. The tribesmen were repulsed with losses, but succeeded in looting some houses of respectable merchants which was probably their principal object. The bodies of the tribesmen participating were severely punished by aeroplanes. The Tribes have retired towards Meysadin and our post at Abu Kamal has been reinforced.

S. Africa

Jellicoe's Departure for South Africa.

LONDON, January 8.
HAVANA.—President of Messrs. Cuba met Lord Jellicoe and Borden on their arrival here. Lord Jellicoe leaves for South Africa on 11th instant. There is no confirmation of the report that Mr. Borden will accompany him.

Indian Telegrams.

[ASSOCIATED PRESS]

Bombay

Lord Sinha in India.

Warm Welcome at Bombay.

BOMBAY, January 15.
Lord Sinha, accompanied by Lady Sinha and his son Mr. Susil Sinha, arrived in Bombay this morning by the P. and O. mail boat "Neuralia" and received a warm welcome. His Lordship was met by the Military Secretary to the Governor representing H. E. the Governor, the Hon'ble Mr. Eren Sinha, Sir Prabashanker Pathani, the Hon'ble Mr. F. O. Sethna, Mr. S. R. Bomanji, Mr. Dalvi and others, Lord and Lady Sinha together with the Rt. Hon'ble Mr. Bhupendra Nath Basu, who also arrived by the same boat drove to Government House.

Among other arrivals by the mail steamer are the Hon'ble Mr. Khaparde, the Hon'ble Mr. V. J. Patel and Dr. Sahe of the Congress Deputation. They were met on arrival by Mr. B. G. Tilak and other friends.

The Hon'ble Mr. P. R. Cadell, Chief Secretary to the Bombay Government, also returned by the "Neuralia."

Lord Sinha, after fulfilling a crowded list of engagements, leaves Bombay to-morrow night at 10 o'clock by special train. His train will overtake the Calcutta mail at Manmad, where his carriage will be attached to the mail train.

MR. P. K. TELANG'S Lecture.

The Reforms Act and our Work.

BOMBAY, January 13.
Under the auspices of the National Home Rule League Mr. P. K. Telang delivered a lecture on "The Reforms Act and our work". Mr. K. Natarsen presided. Mr. Telang dwelt on the satisfactory and promising features of the Reforms Act in provincial and central Governments though he wished control given to the State on the purse had been larger.

Work of Indian Deputations.

Indian deputations did service in England in disillusioning the British people of the prevailing misconception that Indian political reformers were revolutionaries and impressing on them instead that Indians were constitutionalists with the desire to strengthen British connection. He urged the country to resolve to work the Reform Act with enthusiasm and to make it successful. At the present moment he thought it undesirable that political work should be carried on party lines for there was agreement on the immediate needs of the country on such questions as education etc. and the greatest need was for workers from all parties to combine together for common progress, being differentiated from one another only by their separate programme in practical politics.

President's Speech.

Mr. Natarsen in his closing speech said that with all the vehemence at his command he would emphasize the fact that it would be inexpedient to launch political parties before they had minimised to a large extent their sectarian and caste differences. When Muslim, Sikh and other brethren who had communal representation, voluntarily renounced that it would be a sign that the country had sufficiently outgrown sectarian differences to afford division into parties. The Reform Act was a satisfactory measure and had been liberalised to the extent possible under parliamentary conditions in England. Goodwill on behalf of popular and official elements, engaged in working out the Reform Act would lead to its successful working. First years should be utilised to unite and not divide the country. It was statesmanship to realise at the same time limitations and defects of the Reform Act so that in the actual working disappointment might not be sudden or great.

Non-Introduction of Responsibility in Central Government.

Next to non-satisfactory control of the purse the great defect was the non-introduction of responsibility in the Central Government. The policy was initiated from the Central Government and they greatly needed element of responsibility that it might be in touch with sentiments and aspirations of the nation and not in entire isolation. A great lesson of the Punjab occurrences was the imperative necessity for introducing responsibility in the Central Government for without the backing of the Government of India the Punjab Government would not have perpetrated what they had done.

Declaration of Rights.

Lastly he felt the great need for the incorporation of the declaration of rights by a fresh statute of parliament and freedom of speech and press should be guaranteed by Statute as essentials of progress.

Betterment of Depressed and Labouring Classes.

He would conclude by appealing for goodwill on the part of all in working the Reform Act and urge the need for putting forward as first duty of Indian Ministers to look to the betterment of depressed and labouring classes.

Mill Strike.

He would point out to the mill owners Association attitude towards mill strike and Social Service League intervention as if the strike concerned only mill-hands and themselves and not the general public. It pained him to find the Millowners Association take such an attitude and he would sound a note of warning in the interests of common welfare of the country as a whole that such attitude should be discouraged.

United Provinces

Pioneer's Strike Ended.

ALLAHABAD, January 14.
The "Pioneer" strike has ended and the paper was issued to-day in full. The men have been assured that they would find the management quite prepared to consider the question of increased pay.

Administration of Syria.

ALLAHABAD, January 14.
The "Pioneer's" Cairo Correspondent writes:—Information reported last week in regard to the administration of Syria has now been confirmed by the semi-official statement issued here. The French have taken over the administration of Gilicia, Lebanon, Beirut, Tripoli and Alexandretta whilst the Arabs have taken over the four cities of Damascus, Aleppo, Hama and Hama. All the British troops have now been withdrawn from the districts mentioned and the authority of the British Commander-in-Chief is confined to Palestine. News has been received from the Emir Faisal in Paris that he is expected to arrive here in about a fortnight's time on his way back to Damascus.

Amalgamation of Presidency Banks.

ALLAHABAD, January 14.
In response to general invitation issued by Mr. S. R. Bomanji, a number of shareholders of the Bank of Bombay held a meeting under his chairmanship to discuss the question of suggesting amendments to the proposed scheme for the amalgamation of the Presidency Banks. The subject discussed was whether or not the proposed Imperial State Bank should do Exchange business. Mr. Bomanji favoured the idea that the bank should undertake exchange business and asked that they should emphatically protest at the forthcoming shareholders meeting against the restrictions sought to be imposed. He asked the shareholders to attend the meeting in large numbers or send in their proxies in his favour.

Bengal

Jute Mill Strikers.

Loot Shops and Carts.

CALCUTTA, January 14.
Thirty thousand employees of three jute mills at Sibpur near Howrah, who had been idle since they struck work about a week ago, have now begun to loot shops and last evening the strikers attacked three carts loaded with

pepper and almonds and took away several bags. The police came to the spot soon after and everything became quiet for the night. Trouble however was renewed to-day. Two strikers while in the act of removing some potatoes from a grocer's shop were rather roughly handled, in consequence of which they had to be removed to hospital. Cases of looting, though not serious ones were also reported. Armed policemen are patrolling the area. The strike at the New Cental Jute Mill still continues and it is said that about 300 coolies belonging to various jute presses at Galabari have also struck work.

Mysore

Dewan Entertained.

BANGALORE, January 13.
The Moslem citizens of C. and M. Station headed by Khan Bahadur Hajeer Ismail Sait entertained Sardar Kantaraj Urs, Dewan of Mysore, at the Bowring Institute yesterday. There was a large gathering present including Major General, Mrs and Miss Criss Barrat. In the course of address presented to the Dewan the Moslem residents of C. and M. Station congratulated Sardar on his appointment as Dewan and said they entertained no doubt that interests of their community in the States were safe in his hands and that they would receive due attention in progressive measures that they had every confidence he would introduce and develop.

Sardar's Reply.

In the course of his reply Sardar said:—I need hardly reiterate the declared policy of His Highness Government to safeguard equally the interests of all communities in the State, irrespective of caste or creed. The Mahomedan community need entertain no fears that there legitimate right and aspirations will not be fully protected and advanced. It is by their wholehearted co-operation with their Hindu brethren in British India that the enactment of the great Reform Act has become an accomplished fact. In this connection I cannot do better than take the liberty of quoting the gracious words of His Imperial Majesty calling upon the leaders of the people to face responsibility, to sacrifice much for the interest of the State, remembering that true patriotism transcends all party and communal boundaries. I could not have entered upon my duties under happier circumstances than those referred to, by you, in your address. Let me share the hope with you, that they augur well for the success of my administration.

Punjab

Railway Driver Acquitted.

LAHORE, January 13.
It will be remembered that on the 9th June 1919, at about 1-27 a.m., a serious accident occurred through a 3 Up B. B. and C. I. Bombay mail colliding with a goods train at Kenana Station, near Jaland, resulting in fairly heavy casualties. The driver Mr. Austin Germany of 3 Up Mail was held responsible by the Railway Joint Inquiry Committee and he was placed on trial under Section 101 of the Railways Act before the District Magistrate of Rohtak. The accused having claimed a trial by jury as a European British subject, Mr. Blacker, officiating District Magistrate of Rohtak, after recording the prosecution evidence committed the accused in October last to take his trial before the Political Agent, Pukhian States sitting as Sessions Judge for railway jurisdiction of the Jaland State, as far want of Europeans in Rohtak he could not get a jury to try the case himself. The Political agent in Pukhian States finding the same difficulty in getting a jury referred case to the High Court of Judicature, Lahore, for orders. The High Court transferred the case to Ambala to be tried by the District and Sessions Judge there with a Jury. The case came on for hearing before C. I. Irvine, District and Sessions Judge, Ambala on the 8th January and Mr. Germany having pleaded not guilty to the charge a mixed jury consisting of three Europeans and two Indians was empanelled. Mr. Ghulam Bekh, Public Prosecutor, Ambala, assisted by Railway Police appeared for the Crown while Mr. Ralli, Barrister-at-Law, Lahore represented the accused. The Jury returned a verdict of not guilty by three votes to two against the accused and Col. Irvine accepting the verdict of majority acquitted the accused.

Hunter Committee.

Bombay Occurrences.

Enquiry Closed.

(SPECIAL SERVICE.)

(From our own correspondent.)

BOMBAY, January 15.
The Hunter Committee assembled this morning and after one hour's public sitting when it examined Mr. Sharp, Deputy Commissioner of Police, Mr. Aston, Chief Presidency Magistrate and Mr. Walker, Superintendent of Police who were out in the street on the 11th April last when minor disturbances occurred in Pydhonie locality.

Inquiry Closed.

With regard to Bombay occurrences witnesses attributed the primary cause of the disturbances to the news of Mr. Gandhi's arrest and characterised the situation as one that might have become serious and required military aid. On Mr. Gandhi's arrival and the announcement of meeting in Chaupatti sea sands, to be addressed by Mr. Gandhi in the afternoon crowds melted and dispersed in the direction of meeting place. The crowd consisted of Hindus and Mussalmans of shopkeepers class and was anti-government though not greatly anti European.

Bombay Disturbances.

The Hunter Committee held a brief public sitting lasting for an hour in Bombay to-day at Sir Cowasji Jehangir hall of the Science Institute to enquire into the comparatively small disturbance that occurred in Bombay on the 11th April last. There was a fairly large number of visitors but public interest evinced cannot be compared with that witnessed at Delhi, Lahore and Ahmedabad on the opening days. At the Councils table were Mr. M. K. Kemp, Barrister-at-Law, appearing on behalf of the Bombay Government and Lt. Col. Isomonger, representative of the Army Headquarters.

[Continued from 8th page.]

కృష్ణాకంఠ్రోలులోపములు

అధికారవర్జితము.

కృష్ణాకంఠ్రోలు లోపముల గూర్చి పరిశోధించుట కా ముందలవాడులే నొక అధికారసంఘ మేర్పరచబడుట యు, కంఠ్రోలు ఉద్యోగులకుం దనేకలోపము లున్నవని వారు గత సంవత్సరములో ప్రభుత్వమువారికి నివేదనంపుట యు యెల్లరకు దెలిసియే యున్నది. అందు ముఖ్యముగా వాట్లను గారి పెద్దనలు అసిస్టెంటుగ ఉన్న హుమయూనుగారు లంచముల వైకొనిరియు, కొత్తూరు, నర్సాపురం తహసీల్దార్లుగూడ యీరీతినే వర్తించి రనియు ఈ సంఘమువారు చెప్పుటలు ప్రజలకు తృప్తిలిగించినవి. ఇక మొక కొత్త ఉద్యోగిని నియమింపవలెనని నివేదనము దొలుతబడినది. వాట్లను గారి స్థానము నాక్రమింప నన్న మూడుగారికి ఈ విషయ కములగు కాగితములను పంపవలసిన దనియు, వాట్లనుగారికి వానిని బంపవలసినను ప్రభుత్వకార్యదర్శి నీ సంఘము వారు కోరి యుండిరి. కాగితములు మూడుగారికి గత డిసెంబరునెల లో పంపబడినట్లు తెలియజేయబడినది. వీరివిషయమున పరిశోధనమునవిప్రభుత్వమువారి కోరికనివేదనకు బంపవలెనని ప్రభుత్వమువారు వీరిని నియోజించిరి. కాని మూడు గారిని కాకాభంగము కలుగునట్లు వాట్లనుగారే యావిషయమై విచారణచేయవలసియు, సాక్షులను వారివద్దకు పంపవలసినదనియు కమిటీవారి పేర ప్రాసరి. వాట్లనుగారి నివేదిక నియోజించ వలదని యు వారుగూడ యీలోపములలో కొంతవరకు బాధ్యులనియు, అందు మూలమున నిష్పక్షపాతము కనబడదనియు అధికార సంఘసభ్యులు గవర్నరుగారివద్దకు బోయి నివేదించిరి. ఎంత చెప్పినను మూడుగారు వివక్షింప, తుదకు వాట్లనుగారు ఎవి దెన్నెసికొందు రనియు, తాము నివేదనను కయారు చేసెదమనియు చెప్పిరి. ఇంతకంటె మార్గాంతరములేదు. సంఘసభ్యులు సమాజేమై ప్రభుత్వమువారికివిషయమును తెలియజేయుటకు బూహమే, వాట్లనుగారి కెట్టి నోటీసును లేకయే బెజవాడలో విచారణను ప్రారంభించి. విచారణ మొదటిదినమున నీసంఘ సభ్యులు రాజులకపోయి. విచారణకు వచ్చి, ఎవిదెన్నెకు నడుపవలసిన దని వాట్లనుగారు కాశీకర్త రావు గారికి ప్రాసి యుండిరి. వారును యిదివరకే ఆ విధముగా చేయవలయుచున్నారని గాన విచారణకు బోయియుండిరి. కాని అదిరకాలముననే వాట్లనుగారు హుమయూనుగారి యెడల పక్షపాతము గలపరచుచున్నట్లు వీరు గ్రహించుకొనిరి. వాట్లనుగారి వాక్యముల వలన వారి సాక్షిభావము తెలియవచ్చెను. ఎవిదెన్నె తీసికొనువద్దతి కూడ ఆక్షేపణీయముగా నుండెను. వారియెదుట నెన్నడును తెలుపవలసిన విషయము లనత్యయలని నిరూపించుటకు సాక్షులు తీసికొనిరాబడిరి. లంచములనిచ్చితిమని చెప్పిన సాక్షు లిరువులలోగూడ పిలువబడిరి. లంచమునిచ్చితిమను మాట లనత్యయని చెప్పసాక్షులనే రెండవ పార్టీవారు రానిండిరి యూహించవలసియున్నది. వీరికన్నటికిని తీవ్రముగా నాపేక్షించిన తరువాత నాయుద్యోగి అట్టి సాక్షులను పరిక్షించుటపూనుచున్నాడనియు, లంచముల కేసులలో ఎవిదెన్నెకు సంబంధించుట మిగుల కష్టము. ఈ ఉద్యోగిలే తమ అధికారమును చెల్లించుచుండన విషయముబట్టి, చూచిన యెడల సాక్షులు వీరికి ప్రతికూలముగా చెప్పకొల్లరని వేరె యెదుట ననవరములేదు. సంఘము నెకుట యీలోపములగుర్చి తీవ్రముగా పరిశీలన వారిలో కొంతిప్పుడు వెనువీసిరి. చునవారు వారి కీవిషయముల నన్నిటిని దెలిపి, ఆయుద్యోగులను తొలగింపవలసినదని సంఘమువారు కోరి. కాని, ఆయుద్యోగులనై చేయబడిన నేరారోపణలకు సత్యములని నిరూపితము లగువరకు తానట్లు చేయజాలమని వారు బదులు చెప్పిరి.

వాట్లనుగారి కద్దవిచారణ నాపేక్షింపవలసిన దనియు, ఆయుద్యోగులను బ్రాశస్యపర చేయవలసినదనియు సంఘము వారు కంటిముఠాకముగా కోరియుండిరి. 8 తేదీని బెజవాడలో కృష్ణారైతులును, వర్తకులును సభచేసి, వాట్లనుగారు చేయు విచారణను ఖండించి, హుమయూనుగారిని తహసీల్దార్లకు బ్రాశస్యపర చేయించవలసి దని తీర్మానములు గావించి, వానిని ప్రభుత్వమువారివద్దకు పంపిరి. ఇంతవరకున ఎట్టి యుత్తరపులును రాలేదు. విచారణ జరుగుచున్నది. లంచముల నిచ్చితిమని చెప్పినవారి అకౌంటుబుక్కులు యాక్రమ్యోద్యోగి తన ఆఫీసులో రెండుదినము లుంచుకొని, తరువాత పంపివేసిరి. కాని వానిని సంఘమువారి పరిక్షకు బంపలేదు. ఆయుద్యోగి లంచముల నిచ్చినవారియెడల సానుభూతి గలపరచుచు, కమిటీవారుగాని ఇతరులుగాని ఆ పుష్కరములను పరిక్షింపరాదని

నడిపిరి. ఇంకను కొందరి బుట్టలను పరిక్ష చేయవలసినదని కమిటీవారు చేసిన ధర భూస్థునకెట్టి యుత్తరమును రాలేదు ఈ క్రిందిగా 12 తేదీని విచారణ పూర్తియైనట్లు తెలియజేయబడినది. ఈయుట్టల పరిక్ష సుగా జరుగకయే విచారణయెట్లు పూర్తికాగలదు. సంఘమువారు విచారణ నడుపుటకు అవకాశము లేకపోయినది. సంఘమువారు పేర్లు పసిన 90 మందిలో 45 మందికి మాత్రమే నడుపుటకు పంపబడినది. వారిలో 25 గురు మాత్రమే విచారణ చేయబడిరి.

లంచముల నిచ్చినవారు నిజముగా చెప్పినయెవల వారికి మమావణ యెసుగబడు నని ప్రకటితమైనట్లు సంఘము వారికి తెలియచున్నది. ఆయుద్యోగు లటకుండుటచే కొందరు లంచముల నిచ్చిన సంగతిని చెప్పుటకు దెవకుచున్నార. ఇతరులు చెప్పెదమనిరి. వారి పేర్లు కల్పితవద్దను బంపబడెను. వారికి నడుపుట చేయబడెను. కాని అవి తిరస్కృతములైనవి. ఈ కలలోధన రేపు పూర్తియగు నెడల వీరిని పరిక్షించుట దుస్సాధ్యము. ఈ అధికార పరిశోధనములను నేమి బాధము? కొందరు యుద్యోగుల కివనవర్తకులకు జిల్లామంతయు కల పరపడినది. కావున నొక బాధ్యతగల సంఘము నేర్పరచుటకు నరకు. అందులో ఇరువురనధికార కాసంసభ్యులును, జిల్లా సంఘ కార్యదర్శియు, తాయాకాభోర్ల అధికారాధ్యక్షులకు ఈయందలనుండలి యొకపెద్దయజున్నుని సభ్యులుగా నుంచవలయును. ఈ ఆఫీసర్లను బ్రాశస్యపర చేయవలయును. సత్య ప్రకటనమున కవకాశ మిచ్చి, ఒకసత్యకైత్రాధికారి విచారణకు నియమింపవలెను. అధికారవర్జితము ప్రతిష్ఠాభావము లింకను పోలేదు. అందుచే వారు ప్రబాధిప్రాయము నాలకింపకున్నార. —ఒకపాపము.

ఆంధ్ర రాష్ట్రములు, జాతీయము.

వాక్యము, జనవరి 9:—వాక్యముచే వర్త జరిగిన దెమో బ్రాటునేవనలు కమిటీ విందునకుయమున జరుకువడిన ప్రెసి డెంటు విల్సనుగారి సంక్షేపమునున్నది. "జాతీయమితివిషయమున ఆమెకావలసల ఆధిప్తాయమును తెలిసికొనుట కొక్క మార్గమే యున్నది. రాబోవున్నవికలపుడు వానినే ప్రధానాంశముగా పెట్టవలయును. నేనేటువారు కొన్ని 'రిజర్వేషన్లు' నుంచ యూచించినట్లు చేయవచ్చును. కాని మనము సంధి మరతులకు వరకు తిప్పి నాయకాలము. ఆమరతుల ఆధము మారకుండ నేమియ్యవలసి కోరిం చిన నను ఒకరింక వచ్చును. లేవన్న వాటినుట్లు విడచి పెట్టవలయును. అట్లుపైని ప్రపంచము దండలును దానిపై సంతకము చేసిన వెనుక మనము జర్మనీతో మరియొక సంధి నెయింపుకొనవలసి యుండును. ఆసంగతి అతి అసంవర్ధముగా నుండగలదు. ఆమెరి కాసంయుక్తరాష్ట్రములజాతీయమితిలో జేరకుండె యూరపు నందలి కొత్తవాతులన్నిటిని నమయింపజేయుటకు మరియొక ఘోరప్రయత్న మొనరింపవచ్చును." బ్రయానగా లోక యువ శాస్త్రము నిచ్చుచు ప్రసిడెంటు విల్సనుగారి సంక్షేపము నెదిరించిరి. జాతీయమితి కనుసక్తను రాబోవున్నవికలలో ముఖ్యాంశ యొక పెట్టుట బాగుండదని ఆరేకు వాదించెను. అట్లుచేయుటకు ముందగా దెమోకాబులు సాధ్యమైనంతవరకు రాజీ నొన గూర్చున్నట్లుండు వలయునని ఆరేకుయేదేకము. నేనేటువ హిచ్చి కాకుగారు గూడ గౌరవనీయ మగు రాజీనామా మంచిదనిరి. బెర్లినులో పూర్వ మమెరికాక్రొలిధిగనుండి క్రస్తుకము ఆంధ్ర రాష్ట్రముల అధ్యక్షతనదికి పోటీదేయ నెంచుచున్న గరాధ గాగుగూడ రాజీ చేసికొనవలసినదని హెచ్చరించుచు నొక సంక్షేపము నంపిరి.

సంధిమరతుల సంగీకరించుట.

లండను, జనవరి 10:—జనవరి 10 వ తేదీని సంధియంగీకారము జరుగుననియు మరు నాటినుండియు జర్మనీతో రాజకీయ వ్యవహారము లారంభమగు ననియు చెప్పుటవలన సంధిమరతులు నిర్వహించ బడుటకు కొన్ని పురుషులు లేవొచ్చుచున్నవి. వదిలోజులలో జర్మనులు నెన్నెన్ని విధముల విడువవలయును. 15 లోజులలో పరిషత్తు విడువవలయును; నెలదినములలో యుద్ధకార్యముల నెయింపిన వారిని క్షింపవలయును; రెండునెలలలో దుర్గులును పడగొట్టువలయును; మూడుమాసములలో వారు నైకిబలమును బిలువల తగ్గింపవలయును; ఆరు మాసములలో వారి కావర్గమును తగ్గింపవలయును. సంధిరాజు బాధములు నడుముగా ఏకాదు ఆన్వేష్యముగా సంగీకరింపవలసిన వో ఆనాటినుండియు నైతేదీలను. తగ్గింపవలయును.

ఈజిప్టు వ్యవహారములు.

లండను, జనవరి 9:—మోదానునకు బోవుటకు ముందుగా నొక విలేజుకును కెయిరోలో ఎల్లెల్లీ ప్రభువుగారిని సందర్శించ వలెట్లు చెప్పెను. ఈజిప్టునీతి చాల కాలించినది. సంకల్పవీరములగు ఏర్పాటులు జరుగవచ్చును.

రెయిల్వేవనివారి సమాధానము. లండను, జనవరి 9:—రెయిల్వే పంపారల మహాసభ గవర్న మెంటువారి మావరలు పూర్తిగా నిరాకరించి మరల రాజువారముల నారంభించుటకు కార్యనిర్వాహక వర్గము వారి కధికారము నిచ్చినది. రెయిల్వే శనివారల మహాసభ ప్రభుత్వము వారివద్ద నుండి ప్రత్యుత్తరము వచ్చువరకును సమాజేక మగుచుండును. ప్రతిభము గవర్న మెంటువారి కిచ్చినమను జీతములను కప్పించి మిక్కిలి ఎక్కువ జీతములను కోరి అధికార వారము నకు 83 పిల్లింగుల బోషణ నీయవల యుననియు, ఆగస్టు 8-వ తేదీ నుండియు బాకియున్న జీతము లన్నిటిని చెల్లించవలయుననియు కోరెదరు.

బోలెవిన్సు విజయము. లండను, జనవరి 9:—దాక కోసకుట్టల ముఖ్యవర్తకులు నోనో చెర్గానుట్లకు కట్టుకొంటి మని బోలెవిన్సు లనుచున్నాడు. డెలిక నేనారి ఎడమపార్శ్వపు నైస్యమును పోలండులో వారియున్నవని భావించి తెలియజేయుచున్నది.

కావలెను! కావలెను! కందుకూరుబోర్డు హిందుబాలికల పాఠశాల కొక హెడ్ మిస్ట్రీను నొక అసిస్టెంటు మిస్ట్రీను కావలెను. నెలకు 15 రూపాయలు 12 రూపాయలు జీతము లివ్వబడును. ఒక సంగీతోపాధ్యాయురాలును కావలెను. నెలకు జీతము 20 రూపాయ లివ్వబడును. హిందూస్త్రీలు లోయర్ సెకం డరీ ప్రెసింగు అయినవారలు మాత్రమే అర్జీలు కందుకూరు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు వారికి పెట్టుకోవలెను. (1986)

వైద్యగ్రంథములు

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీనధి బి. ఎ., ఎం. బి. సి. ఎం. గారిచే రచియింపబడినవి.

1. ఆంటువ్యాధులు	0-12-0
2. చండీబిడ్డ	1-0-0
3. కలరా	0-7-0
4. మలేరియా (చలిజ్వరము)	0-7-0
5. ఆయుర్వేదమునందలికొన్ని ప్రకృత్యయోగములు	0-4-0
6. Principles of Ayurvedic Treatment (English)	0-8-0
7. Some Important Prescriptions in Ayurvedic (English)	0-4-0

ఈ గ్రంథములు కోతవారు ఆంధ్ర ఆయుర్వేద బోషధాలయమువారికి 19 హోనుకోడ్డు, ముంబుకోడ్డు, చెన్నకట్టలు అను చిరునామాకు వ్రాయవలెను. (1985)

మంచి గుణముగల కాస్త్రీయోగ్యములు.

బృహత్ మంజుష్టాదికావ్య

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రకృత్యమైనది.

½ పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వానవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

½ పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్ని యునాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.

జాంధూ ఫార్మస్యూటికల్

పరుగ్గు

ఆయుర్వేద యోగ్యముల జేయువారు

బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
368 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

